

NAPLÓ

XXVIII. ÉVFOLYAM
132. SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1971. VI. 6., VASÁRNAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Pedagógusnapi ünnepek, kitüntetések

A huszadik pedagógusnap alkalmából a Hajdú-Bihar megyében működő pedagógusok közül többen részesültek kitüntetésben. A kitüntetéseket június 5-én, szombaton délelőtt ünnepélyes keretek között adták át a megyei, illetve a Debrecen városi Tanácson.

A megyei tanácson

A Hajdú-Bihar megyei Tanácson rendezett ünnepségen részt vett Sikula György, a megyei pártbizottság titkára, Bartha Árpádné, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára, a megyei párt- és Pártbizottság titkára, dr. Ács István, a Debrecen városi Tanács elnöke, Barta János, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökhelyettese, Kállai Imre, a Hazafias Népfőnt megyei bizottságának titkára, dr. Molnár Lajosné, a Pedagógusok Szakszervezetének megyei titkára.

A vendégeket és a kitüntetett pedagógusokat Kiss Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökhelyettese üdvözölte, majd ünnepi beszédében többek között a következőket mondta:

— Az idei pedagógusnapot sok szempontból előnyös körülmények között ünnepeljük. Társadalmunk fejlődésének olyan szakaszához értünk, amikor az egyik legfontosabb, legidősebb feladatává vált a köznevelés, a közoktatás további és az eddigénél erőteljesebb fejlesztése.

— Napjainkban a család és az iskola egyre nagyobb felelősséggel, tudatossággal, egyre bővülő lehetőségek birtokában veszi körül a gyermeket, a tanulókat, hogy belőle magas szintű általános és szakmunkásrendelkező szocialista, kommunista embert neveljen.

Ünnepi beszédének befejezése után Kiss Imre átadta a kitüntetéseket a megyében legeredményesebb munkát végző pedagógusoknak. A Kiváló Tanár kitüntetését Elek Sándor (Ebes), Madarász Gyuláné (Hajdúnánás), a Kiváló Tanító kitüntetését Hegedűs Sándorné (Püspökladány) pénteken a Művelődésügyi Minisztériumban vette át.

Az Oktatásügyi Kiváló Dolgozója kitüntetésben részesült Dékán Jenő tanár (Nádudvar), Görög Mária tanár (Hajdúszoboszló), Gy. Kiss József igazgató (Biharnagybajom), Józsa Kálmán igazgatóhelyettes (Monostorpályi), Kapornai András tanár (Berettyóújfalú), Király István igazgatóhelyettes (Balmazújváros), Kovács Kálmán igazgató (Berettyóújfalú), Lévai Sándorné tanár (Haj-

dúböszörmény), Márton Józsefné igazgatóhelyettes (Hajdúszoboszló), Máthé Jánosné tanító (Hajdúhadház), Mihály Jánosné tanár (Hajdúböszörmény), Ort Istvánné tanfelügyelő (Berettyóújfalú), Pál Anna tanár (Balmazújváros), dr. Pásztor Erzsébet tanár (Hajdúszoboszló), Péteri Lajosné tanár (Hajdúnánás), Szabó Ferenc szakiskola-vezető (Berettyóújfalú), Szabó János igazgatóhelyettes (Berettyóújfalú), Szabó Zoltán gazdasági felügyelő (Berettyóújfalú), Szegedi Istvánné tanár (Komádi), Szombati András tanácselnök (Hajdúböszörmény).

Miniszteri dicséretben részesült Erdélyi Gábor tanító (Berettyóújfalú), Füsti Molnár Józsefné igazgatóhelyettes (Balmazújváros, Szigetker), Gál Gézné tanár (Hajdúszoboszló), Gyula Sándor igazgató (Hajdúnánás), Harasztosi Lajos tanár (Bereköszörmény), Hámos Lajos fősztályvezető (Hajdúsági Iparművek), Iszály Imréné tanító (Hajdúdorog), Karázi Miklós igazgatóhelyettes (Hajdúböszörmény), Káthi Erzsébet vezető óvónő (Hajdúböszörmény), Lakatos Julianna vezető tanító (Nyírfacsád, Buzita-tanya), Leel-Ossy Pál tanár (Hajdúszoboszló), Püski Andrásné tanító (Báránd), Sipos Endréné tanító (Körösszakál), Szekeres Sándorné adminisztrátor (megyei tanács művelődésügyi osztály), Szemán Istvánné tanár (Derecske), Virágh Júlia tanár (Hajdúnánás).

Kiváló Dolgozó kitüntetését kapott Demeter Mihályné főzőnő (Egyek), Dobos Lajosné szakácsnő (Hajdúnánás), Fekete Lajosné gyermekfelügyelő (Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézet), Nagy Imre iskolasegéd (Berettyóújfalú), Nagy Imréné szakácsnő (Berettyóújfalú), Péntek Bálint hivatalsegéd (Hajdúhadház), Rentka Lajosné adminisztrátor (megyei tanács művelődésügyi osztály), Szabó Sándorné szakácsnő (Földes), Szepesti Sándorné hivatalsegéd (Berettyóújfalú), Szepesi Lídia dajka (Hajdúszoboszló), Szűcsi Zsigmondné takarítónő (Komádi). Vezendi Péter hivatalsegéd (Balmazújváros), Vigh László gazdaságvezető (Komádi).

A Pedagógusok Szakszervezete központi vezetősége a Szakszervezeti Munkáért kitüntetés ezüst fokozatával jutalmazta Harangi Péter igazgató (Balmazújváros) munkáját, és elismerő oklevelet adományozott Pápai Sándor igazgatónak (Püspökladány), Tátrai János gyógypedagógiai tanárnak (Egyek), Kupás Pálné óvodai szakfelügyelőnek (Bagamér), Tóth Sándorné tanárnak (Hajdúnánás), Magyarai Béla tanárnak (Derecske), Kovács Jánosné tanárnak (Berettyóújfalú), Nagy

Sándor továbbképzési felügyelőnek (Pedagógusok Szakszervezetének megyei bizottsága).

A Debrecen városi Tanácson

A Debreceni városi Tanácson rendezett ünnepségen jelen volt Basa Imre, a Debrecen városi Pártbizottság titkára, dr. Kovács Béla, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Barta János, a Hajdú-Bihar megyei Tanács elnökhelyettese, Kovács Imre, a Hazafias Népfőnt városi bizottságának titkára, Haranghy Jánosné, a Pedagógusok Szakszervezetének városi titkára.

A megjelenteket és a kitüntetett pedagógusokat Ördög László, a városi tanács elnökhelyettese üdvözölte, majd dr. Ács István tanácselnök mondott ünnepi beszédet. Többek között hangsúlyozta:

— A pedagógiai munka politikai munka is. Jól tanítani, jól nevelni annyit is jelent, mint jól politizálni, a tanuló és a szülő között egyaránt közhasznú társadalmi tevékenységet folytatni a szocializmus javára.

— E politikai, pedagógiai munkát mindig nagyra értékeltük. Ez most abban is kifejezésre jut, hogy emelkedik a pedagógusok fizetése. Kormányunk ezzel a pedagógusok nagy felelősségét igyekszik méltányolni, a nevelői pálya társadalmi szerepét kívánja értékelni. A felszabadulás óta ez a legnagyobb és legjelentősebb fizetésrendezés.

Beszédének befejezése után dr. Ács István átadta a kitüntetéseket. A Kiváló Tanár kitüntetését Kovács István, a Gyógypedagógiai Intézet igazgatója a Művelődésügyi Minisztériumban vette át.

Az Oktatásügyi Kiváló Dolgozója kitüntetését kapta Bartos Sándor szakfelügyelő (Tóth Árpád Gimnázium), Gönczy Gáborné tanár (Petőfi Általános Iskola), Kiss M. László

lóné (Bányai Júlia Általános Iskola), Kollár Sándorné szakfelügyelő (Bethlen Gábor Közgazdasági Technikum), Máthé Zoltánné szakfelügyelő (Petőfi Általános Iskola), Peskó Jánosné tanító (Új Élet parki Általános Iskola), Postás Sándorné óvónő (Nyulas), Szász Katalin tanár (Fazekas Mihály Gimnázium).

Miniszteri dicséretben részesült Csáthi Erzsébet tanár (Vigkedvű Mihály utcai Általános Iskola), Csutak Lajosné nevelő (Petőfi Általános Iskola), Losonczy Gézné nevelő (Bocskai Általános Iskola), Sólyom László szakfelügyelő (Bocskai Általános Iskola).

Kiváló Dolgozó kitüntetését kapott Pásztor Zsigmond hivatalsegéd (Tóth Árpád Gimnázium) és Varjú Benjáminné szakácsnő (Ipari Szakközépiskola).

Tanácselnöki dicséretben részesült Berki Nándor tanár (Mester utcai Általános Iskola), Bodor Lászlóné nevelő (Petőfi Általános Iskola), Csongvay József (I. kerületi Tanács Hivatal), dr. Gönczy Istvánné igazgató (Zrínyi Ilona Gyermekotthon), Kecskés Péterné tanító (Füveskert utcai Általános Iskola), Polgár Sándor igazgató (Tóth Árpád Gimnázium), Tokaji Istvánné tanító (Nyulas), Tóth Ferenc tagiskola-vezető (Hosszúpályi út), Tóth Sándorné tanító (Simonyi úti Általános Iskola), Újhelyi Istvánné igazgató (Közigazdasági Szakközépiskola).

A Szakszervezetek Országos Tanácsa Szakszervezeti Munkáért oklevéllel honorálta Porcsalmy Jánosné igazgató (Makarekó kollégium), Papp Géza igazgatóhelyettes (Közigazdasági Szakközépiskola) és dr. Takács Imre tanár (Kereskedelmi Szakközépiskola) munkáját.

A Kiváló Egészségügyi Nevelőmunkáért kitüntetésben részesült Jekli Ferencné tanár (Csokonai Gimnázium), dr. Szanyi Gyuláné tanár (Bethlen Gábor Közgazdasági Technikum), Pethő Józsefné tanár (Új Élet parki Általános Iskola) és Urveczky Imréné tanár (Simonyi úti Általános Iskola).

545,911

Új feladatok a tömegpropagandában (3. oldal)

Hajnali riport az ébredő város szélén (4. oldal)

(5. oldal)

SPORT (7. oldal)

Tűzrendészeti kiállítás nyílt Hajdúböszörményben

NAPI KRÓNIKA (8. oldal)

KULTURÁLIS MELLÉKLET (9-12. oldal)

1500 hajdú-bihari fiatal készül az építőtáborokba

Nyitás június 13-án

Jó útemben haladnak a hagyományos nyári KISZ-építőtáborozás előkészületei, szinte valamennyi hely „elkelt” a KISZ 40 önkéntes ifjúsági építőtáborában, ahol idén 40 ezer egyetemistát, főiskolást, középiskolást és szakmunkástanulót fogadnak. Hajdú-Biharból 1500 fiatal készül a táborokba.

A lányokat 26 mezőgazdasági tábor várja Bács-Kiskun, Baranya, Szolnok, Pest, Somogy és Veszprém megyében, fő teendőjük a növényápolás és a gyümölcszedés lesz.

A fiúkra nagyobb fizikai igénybevételt jelentő feladatok várnak. A harsányi Sziklai Sándor és az egerfarmsói Kilián György tábor lakói csatornaépítésekben segídeknek. Útépítés lesz a teendőjük a Martonvásáron, a Törökszentmiklóson és a Tatán működő táboroknak, vasúti rekonstrukciós munkában vehetnek részt a nagymarosi és a balatonedericsi táborba indulók. A zánkai úttörőváros építkezéseinek meggyorsításából 400-an, a csillebérci központi úttörőtábor újjáépítéséből 600-an, a Szabolcs megyei árvízkarók helyreállításából 1600-an, a szentendrei falumúzeum felépítéséből pedig 360-an vehetik ki részüket.

A táborozók az idén is napi hat órát dolgoznak majd, s kéthetenként váltják egymást. Az első turnus június 13-án kezd, az utolsó augusztus 21-én fejezi be a munkát. A legjobban dolgozó iskolák elnyerik a KISZ KB emlékszláját, oklevelét, a brigádversenyben legjobb eredményt elért fiatalok pedig pénztjutalomban részesülnek.

Diákszálló 16 millió forintért

Háromszázhatvan személyes diákszálló épül Debrecenben, a Hadházi úton közép- és általános iskolások számára, 16 millió forintos beruházással. A kivitelezést a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat Bilincsi Károly építészvezetősége végzi. A diákhon négyemeletes lesz, tanulószobái, könyvtára, olvasószobái, barkácsoló- és szerelőtermei lesznek.

(Fotó: Kőszeghy György)

PÁRIZSBAN

hires francia divatnyári modellje látvány látszik, ő teljesen

YÁK

nyelmesebb ruhadarab. Muz nadrággal, nadrággal akár bekötve, akár s övvel egyaránt diva

nya a jersey felsőrész. Áns, mint a jerseygyűt

akított szoknya az oroglokis szabású kiegészítőkkel is) alkalmi ruhához stb. viselhető.

Kontra Zita

a szerencse és

nyári távolságra, ti sem bizonyítsd saját sorsom, még koldusze-am, most pedig a városnak a

glepődve vette te álló alakot, s ésen más arc be, mint a pol-

alóban pásztor el magát vényvilag ennek a ernestere vagy? meg továbbra is bölcesség és á tesz erre a hiunkádat pedig cicekvő polgár-ásztornak talán felelni, s kint a között talán ledicsekvésről.

Kiss Imre átadja a kitüntetését Dékán Jenőnek, a nádudvari I. számú Általános Iskola tanárának

Magyar vezetők üdvözlő távirata a DVK vezetőkhöz

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, Losonczy Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, és Fock Jenő, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke üdvözlő táviratot küldött dr. Nguyen Huu Thonak, a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front központi bizottsága elnöke és elnökeinek, a Dél-vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya mellett működő tanács-

adó testület elnökének, és Huynh Tan Phatnak, a Dél-vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya elnökének.

A DVK ideiglenes forradalmi kormánya megalakulásának évfordulója alkalmából Péter János külügyminiszter táviratban üdvözlötte Nguyen Thi Binh asszonyt, az ideiglenes forradalmi kormány külügyminiszterét. (MTI)

A DFK születésnapján

Két éve, 1969. június 6-án alakult meg „valahol Dél-Vietnamban” (a hírvények így jelentették) a Dél-vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya. Egy függetlenségért harcoló nép alakította meg kormányát. Olyan vezető testület, amelynek már a kezdet kezdetén számtalan nehéz és fontos feladat jutott: összefogni a függetlenségért küzdő hazafiakat, megszervezni a felszabadított területek közigazgatását, ellátását, képviselni a világ előtt Dél-Vietnam harcoló népet.

Az ideiglenes kormány megalakulása óta eltelt két év alatt jelentősen megnőtt a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front katonai és politikai tekintélye, ereje. Ezt a harceketen elért sikereket bizonyítják, és azok a számok, amelyek a nemzetközi fórumokon elért eredményekről beszélnek. Dinh Ba Thi, a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány budapesti nagykövete néhány napja a sajtó képviselőit arról tájékoztatta, hogy eddig 27 országot ismert el a DFK-et és létesített vele diplomáciai kapcsolatot. Más államokban — így Finnországban, Norvégiában és Dániában — a Dél-vietnami Köztársaság tájékoztató irodát állított fel. A kormány tagjai között a nemzetközi békéért és a jól ismert személyiségek vannak. Közülük talán a legismertebb Nguyen Thi Binh asszony, külügyminiszter, az egyik legnehezebb feladatot látja el: a párizsi tárgyalásokon képviseli hazáját. Természetesen a csatátér a legfontosabb, de fontos a diplomáciai munka is. Életeket mentünk meg vele — mondta a közelmúltban egy interjújában Binh asszony és hozzátette: „hadd hangsúlyozzam, hogy nemcsak vietnami, hanem amerikai életet is meg akarunk óvni, amikor újra meg újra kezdeményezük a békés megoldás útját, módját. Ez forradalmi és humanista indítványaink alapja”.

Az ideiglenes forradalmi kormány megalakulása óta az amerikai vezetés számos alkalommal megkísérelte, hogy a békés megoldás alternatívájával szemben a katonai győzelem alternatíváját állítsa, minden ilyen próbálkozás kudarcot szenvedett. A Khe Sanh-i támaszpontnál, Dél-Laosban, Kambodzsában jelentős győzelmeket arattak a népi erők. Az indokinaai térségben kialakult stratégiai helyzetet jelenleg az jellemzi, hogy a vietnami háború amerikai eskalációjának fokozása csupán azt érte el, hogy a térség népei közös egységfrontot alakítottak a közös ellenség ellen.

Az indokinaai háború végéig, a vietnami nép teljes felszabadulásáig még sok nehézséget kell leküzdeni. De ebben a küzdelemben a függetlenségért harcoló nép és kormánya számíthat a szocialista országok, köztük hazánk és az egész haladó emberiség aktív támogatására.

Túljegyezték a magyar dollárkölcsonst

A nyugat-európai pénzügyi piacokon pénteken nagy sikerrel fejeződött be a 25 millió dollár névértékben kibocsátott magyar bankkötvény jegyzése. Mint ismeretes, a Magyar Nemzeti Bank május 20-án írt alá megállapodást nemzetközi kötvény kibocsátására a National Westminster Bank, a Morgan Grenfell and Co Bank és a szovjet állami tulajdonban levő Moscow Narodny Bank képviselőivel. A kölcsön visszafizetésére 1977-1981 között kerül sor évi egyenlő részletekben. A kötvény kamatterhe — a nemzetközi tőkepiac jelenleg érvényes feltételeknek megfelelően — évi 8,75 százalék.

A magyar kötvények jegyzésében több mint nyolcvan pénzügyész, köztük angol, francia, NSZK-beli, svájci, olasz, osztrák, holland, svéd, norvég, finn, dán, belga bankok vettek részt. Egész Nyugat-Európában jegyezték magyar kötvényt, valamennyi jelentős európai pénzügyi központ széleskörűen részt vett a jegyzésben.

A londoni értéktőzsde tanácsa június 7-ével engedélyezte a kötvények tőzsdéi forgalmát és jegyzését. (MTI)

Kozmosz-426

A Szovjetunióban pénteken földkörüli pályára bocsátották a Kozmosz-426 elnevezésű mesterséges holdat. A szputnyik fedélzetén elhelyezett berendezés segítségével folytatják a világról kutatását a korábban ismertett programnak megfelelően. (MTI)

Úttörővezetők ünnepi ülése a Parlamentben

A megalakulásának 25. évfordulóját ünneplő Úttörőszövetség vezetői szombaton ünnepi ülést tartottak az Országház kongresszusi termében.

Szabó Lászlónak, a Magyar Úttörők Szövetsége titkárának megnyitóját követően Szabó Ferenc, a Magyar Úttörők Szövetségének főtitkára tartotta meg ünnepi beszédét.

Ezután Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke szót az ünnepség részvevőire. Nagy tapsal fogadott beszéde után dr. Horváth István, a KISZ Központi Bizottságának első titkára méltatta a szövetség fennállásának negyedszázadát.

Az úttörővezetők ünnepi ülése az Internacionálé hangjaival ért véget. (MTI)

Makariosz Leningrádba látogatott

LENINGRÁD Makariosz érsek, a Ciprusi Köztársaság elnöke — aki hivatalos látogatáson van a Szovjetunióban — szombaton délelőtt Moszkvából Leningrádba érkezett. Alekszandr Szipov Leningrád polgármestere és más hivatalos személyiségek fogadták a vendéget.

Makariosz érsek szombaton megtekintette a Szovjetunió második legnagyobb és legjelentősebb városának nevezetességeit és még este visszautazott Moszkvába. (MTI)

Kolerajárvány a kelet-pakisztáni menekültek táboraiban

ÚJ-DELHI

Az indiai egészségügyi miniszter a modern idők egyik legnagyobb emberi tragédiájának nevezte azt, ami napjainkban India és Pakisztán határán a menekülttáborokban történik. Az egészségügyi miniszter kijelentette, a menekültek áramlása olyan ütemű, hogy az indiai kormány egyszerűen képtelen gondoskodni ellátásukról. A menekülttáborokban pusztító kolerajárvány, amely már eddig is több ezer ember halálát okozta, feltehetően fokozódni fog, mert a Bengáli-öböl felől közeledik a monszun. Az elkövetkező néhány hétben megindulnak az esőzések, és a fertőzött víz előtti majd az alacsonyan fekvő településeket, köztük a táborokat is. A miniszter keserű szavakkal kifogásolta a nemzetközi segítség hiányát.

NEW YORK

Az ENSZ székhelyén közleményt hoztak nyilvánosságra arról a megbeszélésről, amelyet Jahja Khan pakisztáni elnök tartott U Thant ENSZ-főtitkár személyes megbízottjával, Iszmat Kittanival. Eszerint Jahja Khan közölte az ENSZ-tiszviselővel, hogy kormánya kész részt venni az ENSZ kelet-pakisztáni segélyprogramjában. A pakisztáni elnök egyetértett a segélyprogram megszervezésére vonatkozó ENSZ-javaslatokkal is.

Kolerajárvány pusztít az Indiába menekült kelet-pakisztániak közt. A menekülttáborokban legalább ezer halálos áldozata van a kolerajárványnak. A Calcuttától északkeletre fekvő Karimuruban különösen súlyos a helyzet. A képen egy eszméletlen beteghez várják az orvost. (Napló-telefotó — AP—MTI—KS)

Az EAK mindent megtesz a békéért, de a harcra is felkészül

Az izraeli agresszió negyedik évfordulója

KAIRÓ

Böcz Sándor, az MTI tudósítója jelenti:

Az 1967-es izraeli agresszió negyedik évfordulóján változatlanul kedvezőtlenek a közel-keleti béke kilátásai. A helyzet tarthatatlanságáért, a békés megoldást kereső nemzetközi erőfeszítések és egyiptomi kezdeményezések kudarcáért kizárólag Izraelt és az Egyesült Államokat terheli a felelősség — állapítják meg Kairóban. — Izrael makacsul kitart expanziós tervét mellett, nem hajlandó visszavonulni az 1967. június 4-i határokról, s az agresszió folytatásához minden politikai, katonai és gazdasági segítséget megkap az Egyesült Államoktól.

A legutóbbi napokban Izrael a szovjet—egyiptomi barátsági és

együttműködési szerződést próbálja ürügyül felhasználni arra, hogy további Phantomokat és más fegyvereket szerezzen az Egyesült Államoktól. Nixon elnök a szovjet—egyiptomi szerződésre reagálva ismételt kötelezettséget vállalt az úgynevezett közel-keleti erőegyensúly fenntartására, vagyis Izrael katonai fölényének garantálására. Az amerikai válasz az EAK legutóbbi javaslatára kéklik, s ez a kérelem a Nixon-nyilatkozat fényében csak úgy értelmezhető, hogy az Egyesült Államok továbbra sem hajlandó nyomást gyakorolni Izraelre a megszállt arab területek teljes kiürítéséig.

Szad elnök az ASZU központi bizottságának funkcióját ideiglenesen ellátó egyiptomi nemzetgyűlés előtt mondott beszédében meg-

erősítette, hogy az EAK nem zárta be az ajtót a békés megoldás előtt, az eddigi erőfeszítésekhez hasonlóan a jövőben is mindent megtesz a békés megoldás eléréséért, s ha bármi esélyt lát, nem fogja elszalasztani. Ugyanakkor azonban az EAK felkészül a harcra, a megszállt területek fegyveres felszabadítására, mert ezt törvényes jogának és kötelességének tartja. A Szovjetunió kétoldalú szerződésében vállalta, hogy minden segítséget megad az EAK védelmi képességeinek növeléséhez, az agresszió következményeinek a felszámolásához.

Az EAK 1971—72. évi költségvetése rekordösszeget, 650 millió egyiptomi fontot irányoz elő honvédelmi célokra. Ez 73 millióval haladja meg az előző évi, s egyedülálló összeg az EAK történetében. (MTI)

Már 29 országgal van diplomáciai kapcsolata az NDK-nak

BERLIN

1967 és 1971 között 16 állam normalizálta kapcsolatait az NDK-val, és jelenleg 29 országnak van diplomáciai viszonya a Német Demokratikus Köztársasággal — mondta Peter Florin, az NDK külügyi államtitkára pénteken Berlinben az NDK-ban akkreditált külföldi tudósítókkal folytatott beszélgetésében.

A Német Demokratikus Köztársaság nemzetközi egyenjogúsításának fejlődése természetes folyamat — mondta az államtitkár, aki nehezebbé tette, hogy a bonni kormány a „belnémet” párbeszéd folytatásának ürügyével továbbra is akadályozza az NDK diplomáciai kapcsolatainak szélesedését. Sok országot már nem saját elhatározása, hanem az NSZK iránti „szövetségi hűsége” tart vissza attól, hogy rendezze kapcsolatait az NDK-val. Az NDK és az NSZK között természetesen nem le-

het „belnémet” viszony, hanem csak olyan nemzetközi jogi alapon nyugvó kapcsolat, mint amilyen szuverén államok között általában szokásos.

Florin síkra szállt az európai biztonsági konferencia két- és többoldalú tárgyalások útján való mielőbbi előkészítéséért. Birálta azokat, akik különböző előfeltételekhez — közte az úgynevezett berlini kérdések rendezéséhez — kötik a biztonsági konferencia összehívását. Az előfeltételek láncolata politikai csomagba köti és megoldhatatlanná teszi a problémákat. Az NDK nem ismer berlini kérdést, csak nyugat-berlini problémát — mondta. Reményét fejezte ki, hogy valamennyi részt vevő fél érdekeinek figyelem-

bevételével megoldják a nyugat-berlini kérdést.

Az államtitkár kitért azokra a nyugati sajtóhangokra, amelyek azt a látszatot akarták kelteni, hogy véleménykülönbség van az NDK és a Szovjetunió között. Választa az NDK és a Szovjetunió politikai és gazdasági kapcsolatainak állandó fejlődését, és rámutatott, hogy a két ország testvéri szövetsége, gazdasági és politikai együttműködése a teljes nemzetazonosság megcáfolhatatlan bizonyítéka.

Kiemelte a szocialista országok gazdasági integrációjának fontosságát. Egyidejűleg rámutatott, hogy ez új, számos problémát felvető, bonyolult folyamat, amely majd új minőségű kapcsolatokat hív életre a szocialista országok között. (MTI)

Röviden a nagyvilágból

Hazaérkezett a Szovjetunióból Ilku Pál

Ilku Pál művelődésügyi miniszter, dr. Perényi Imre, a Budapesti Műszaki Egyetem rektora és dr. Zámbo Ákos, a Miskolci Nehézipari Egyetem rektora — akiket az elmúlt napokban Moszkvában díszdoktorrá avattak — szombaton este hazaaérkeztek. (MTI)

A NATO miniszteri tanácsa a visszavonuló Manlio Brosio helyére, Joseph Luns holland külügyminisztert választotta meg a NATO új főtitkárává. Képünkön: Luns az új NATO-főtitkár (balról) elődjével, Brosiával. (Napló-telefotó — AP—MTI—KS)

Ceausescu Nankingban

A Kínában tartózkodó román párt- és kormányküldöttség Nicolae Ceausescu, a RKP főtitkárának, az államtanács elnökének vezetésével szombaton különgépen délkeleti látogatásra indult. A román delegációt elkísérte útjára Csou En-laj, a kínai KP KB PB állandó bizottságának tagja, az államtanács elnöke és több más kínai vezető.

A román küldöttséget szombaton Nankingban ünnepélyesen fogadták. (Újkína, Agerpress, MTI)

POZSONY. Pozsonyban jegyzőkönyv aláírásával befejeződött a KGST köolaj- és földgázipari állandó bizottságának ülése.

PRAGA. Ján Marko külügyminiszter meghívására szombaton rövid látogatásra Csehszlovákiába érkezett Clodomiro Almeida Medina chilei külügyminiszter.

WACO. Dinamittal megrakott teherautó karambolozott pénteken este egy személyautóval egy georgiai falucskában, Wacóban. Az összecsapódás végzetes következményekkel járt. Miközben a járókelők, mit sem tudva a rakomány veszélyességéről, az összetört személygépkocsiból próbálták kiszabadítani annak vezetőjét, a teherautó a levegőbe repült. Ott ember a helyszínen meghalt, további 25 megsérült. A robbanás letépte a tetőt egy iskola tornaterméről, ahol két-száz ember vett részt egyházi kórusgyakorlaton, s nagy pánik keletkezett. Egy környékbeli ház összeomlott, több helyütt tűzek támadtak. A két robbanás ház nagyságú mélyedést vág az országútba.

SAN DIEGO. Új típusú cápaúzó fegyverrel látják el a biztonságot okáért az Apollo-15 utasait. Az űrhajósok hold-expedíciójuk után a tervek szerint augusztus 7-én ereszkednek le a Csendes-óceán vizére. Az új fegyver a cápa-k testébe hatolva gázt fejleszt, és az állatotok fölűtja, majd a felszínre veti.

MEXIKÓ VÁROS. Ötvennégy gyermek halálát okozta a hőhullám Észak-Mexikóban. További négyezerharmincz gyermek orvosi ápolásra szorult.

DÜSSELDORF. Bíróság elé állították pénteken Düsseldorfban az ötvenéves Franz-Joseph Swiderskyt. Azzal vádolják, hogy a treblinkai haláltáborban lengyel és zsidó foglyokat végeztet ki.

PASADENA. Módosították a Mars felé tartó Mariner-9 pályáját. Az űrhajó rakétájának rövid ideig tartó üzemeltetése után a sebesség megyorsult, és így a Mariner-9 november 14-e helyett 13-án ér el a bolygót.

A Franciaországban tartózkodó Pavel Popovicz szovjet űrhajóst a Nizza közelében fekvő Cimiez város díszpolgárává választotta. Az eről szóló okiratot kedves ünnepség keretében nyújtották át a kitüntetettnek. (Napló-telefotó —MTI—Külügyi Képszolg. — KS)

Új feladatok a tömegpropagandában

Az utóbbi években megjelentek is jelentősen megnőtt az érdeklődés a társadalmi, politikai, a gazdasági, az ideológiai és a kulturális élet kérdéseiről. Szinte mindenütt beszédtem a egy fontosabb bel- vagy külpolitikai esemény. Közvéleményünk érzékenyen reagál a politikai élet rezdüléseire. A szocialista demokrácia széleskörű fejlődését tapasztaljuk. A dolgozók közül egyre többen nemcsak joguknak, hanem kötelességüknek is tekintik, hogy véleményüket mondjanak, beleszóljanak az őket érintő vagy érdeklő kérdésekbe.

Ehhez azonban ismeretekre van szükség, jobb, szélesebb körű tájékozódásra. Ma már a kérdések jelentős részére nem lehet úgy megadni a helyes választ, nem lehet helyes ügy álláspontot kialakítani, ha csupán a felszíni jelenségekből jöttünk. A vélemény megalkotásához elengedhetetlen a társadalmi, a politikai, az ideológiai problémák összefüggéseinek megismerése. Ezt nagyon sokan felismerték, s keresik azokat a lehetőségeket, amelyekkel élve lépést tudnak tartani az eseményekkel, megfelelő tájékozottságot szereznek.

A párttagok és a pártönkivüliek megnövekedett politikai érdeklődésének kielégítésében fontos szerepe van a párt- és tömegszervezeti oktatás különböző tanfolyamainak. A megyei pártvégrehajtóbizottság nemrégiben értékelte az 1970–71-es pártoktatási év tapasztalatait. A helyzetet elemezve megállapította, hogy a megyében az elmúlt oktatási évben közel 80 ezren kapcsolódtak be a pártszervezetek, a KISZ, a szakszervezet, a Hazafias Népfőrdőn által szervezett oktatási formákba. Ennyien ismerkedtek a marxizmus-leninizmus tanításával, az időszaki politikai, gazdasági kérdésekkel. Az elmúlt években sikerült elérni, hogy Hajdú-Bihar megyében a párttagság többsége megfelelő ideológiai, politikai felkészültséggel rendelkezik, sokan kötelességüknek érzik, hogy rendszeresen részt vegyenek a politikai oktatásban, a továbbképzésben.

Öröndetes eredmény, hogy a különböző tanfolyamokon növekedett a fizikai dolgozók, a nők és a fiatalok száma, egyre több középszintű vezető kapcsolódott be a politikai oktatásba. Jelentős az új párttagok érdeklődése. Az értelmiségiek közül a pedagógusok, de az agrár- és műszaki értelmiségiek is szívesen vesznek részt a politikai oktatásban. Új színtöltve a mostani oktatási évről, hogy a közlekedésben dolgozók a részükre szervezett tanfolyamokon ismerkedtek a politikai, elméleti kérdésekkel.

A tömegpropaganda az 1970–71-es oktatási évben is jól szolgált a párttagság és a pártönkivüliek marxista-leninista ismereteinek növelését, a párt politikájának népszerűsítését. Nagyon sok fontos elméleti-politikai tanítással ismerkedtek a hallgatók. Foglalkoztak a munkaszabályzatok vezetésének érvényesítésével, a szövetségi politikai időszaki kérdéseivel, a szocialista demokrácia fejlesztésének feladataival, a gazdaságpolitikai célkitűzésekkel, az élet-színvonal-politika kérdéseivel, hogy csak néhányat említsünk a sok közül.

A járási-városi pártbizottságok sokat tettek annak érdekében, hogy fejlesszék a tömegpropaganda pártirányítását és ellenőrzését. Ezt ma már összetevékenységük szerves részeként végzik. Elsősorban a politikai, eszmei, ideológiai helyzet elemzésével foglalkoznak, és a tanfolyamok színvonalának emelkedését segítik. Önállóan növekedésüket mutatja, hogy a párttagság, az érdeklődő pártönkivüliek igényét figyelembe véve járási-városi tanfolyamokat szerveztek, amelyekben saját tematikájuk szerint oktatják a hallgatókat. A területen élők legnagyobb érdeklődéssel kísért problémáikról beszéltek, s ezekre igyekeztek választ adni. A tömegszervezetek is sokat tettek, hogy megfelelő színvonalon gondoskodjanak a dolgozók politikai oktatásáról, neveléséről.

Érthetően ebben az évben a tömegpropaganda középpontjában pártunk X. kongresszusa határozatainak ismertetése, feldolgozása, megvalósításának politikai segítése áll. Az ősi hónapokban kerül sor a Szovjetunió Kommunista Pártja XXIV. kongresszusa határozatainak feldolgozására. A pártvezetőknek biztosítaniuk szükséges, hogy a területükön szervezendő tanfolyamokon azokkal a kérdésekkel foglalkozzanak, amelyek megértésével, elfogadásával a legjobban tudják segíteni a feladatok teljesítését. Az eszmei-ideológiai munka hatékonyságának növelése erősítse a pártvezetők cselekvési egységét, fűzze szorosabbra tömegkapcsolatát. A tömegpropagandának arra kell törekednie, hogy a megyei politikai helyzetet állandóan elemezze, értékelve mindig a legfontosabb, a párttagságot és a dolgozókat foglalkoztató kérdésekre válaszoljon. A végrehajtó bizottság az oktatási év tapasztalatait értékelve évente határozza meg a hatáskörébe tartozó tanfolyamok programját és tematikáját, ezzel is biztosítva az időszaki kérdések megvitatását.

A megyei oktatás-politika fontos része, amit a tömegpropaganda tervezésekor, a hallgatók kiválogatásakor figyelembe szükséges venni, hogy az utóbbi években jelentősen megnőtt az ipar szerepe, növekedett a munkásszabály. Ugyanakkor számottevő a mezőgazdasági dolgozók aránya, az értelmiségiek között nagyobb a humán műveltségük számaránya, de fokozatosan emelkedik a műszaki, az agrár és a közgazdasági képzettségük száma.

Az 1971–72-es oktatási év előkészületei során továbbra is feladata a biztosítani, hogy a pártszervek igényének és a párttagok érdeklődési körének megfelelően vegyenek részt a tan-

A fejlődés tehát egyértelműen kedvező. Mégsem volna teljes a kép, ha nem szólnánk arról, hogy az ideológiai-politikai munka egyik állandó, visszatérő jelensége: a dolgozók körében megfogalmazódott kérdések egy része ismétlődve újra és újra szóba kerül. Ezekre választ szükséges adni. Nem lehet egyszeri magyarázattal „letudni” őket. Ilyen vissza-visszatérő probléma a szocialista demokrácia fejlesztése elsősorban az üzemekben, az intézményekben; a kispolgári szemlélet felélénkítése, megnyilvánulásuk az élet különböző területein. Gondot okoz társadalmunk osztályai és rétegei érzékenységi alakulásának megértése, az egyéni, a csoport- és a társadalmi érdek összhangja megteremtésének szükségessége, esetenként az egyéni érdek alárendelése a társadalmi érdekeknek.

Az elmúlt években a tömegpropaganda helyes aránra törekedett, hogy a dolgozókat foglalkoztató napi politikai kérdésekre adjon választ. Eközben azonban egy kissé hátrébb szorult, nem kapott kellő teret a marxizmus-leninizmus elméleti alapjainak, legfontosabb elméleti kérdéseinek oktatása. Ez azzal is magyarázható, hogy a gazdaságirányítás reformjának kidolgozása, majd bevezetése az érdeklődés középpontjába szükségesszerűen a gazdasági, a gazdaságpolitikai kérdéseket állította. Elméletileg jól megalapozott választ kellett adni nemcsak a gazdaságpolitikai, hanem sok esetben közgazdasági problémákra is.

Az igény azonban ma már másképpen fogalmazódik meg. Pártunk X. kongresszusának határozatai, az új feladatok megjelölése is szükségessé teszi a tömegpropaganda fejlesztését. Ennek lényege, hogy a tömegpropagandában a gazdaságpolitikai kérdések mellett nagyobb teret kapjon az elméleti problémák oktatása, a párt társadalompolitikai, művelődéspolitikai, világnézeti és erkölcsi kérdései, valamint a pártmunka és a pártélet fejlesztésének feladatait. Tehát a párt politikájának ismertetését az eddigieknél jobban össze kell kapcsolni a politikai elméleti alapjainak a magyarázásával, mégpedig az általános és helyi összefüggések megmutatására törekedve. Arra van szükség, hogy megtanulják a hallgatók az ismeretek önálló hasznosítását; képesek legyenek marxista-leninista módon gondolkodni és cselekedni; váljanak alkalmassá a párt politikájának helyi alkalmazására; el tudjanak igazodni a napi eseményekben; és fejlődjen ki képességük, hogy a válaszokat önállóan tudják megfogalmazni.

Néhány alapvető kérdéssel kiemelten szükséges foglalkozni. Nagyon fontos, hogy a hallgatók az eddigieknél jobban megértsék a szocializmus építésének összefüggéseit, a gazdasági, a politikai, a kulturális élet, a szocialista demokrácia fejlesztésének feladatait és kölcsönhatásait. Az emberek érdeklő, hogy mi az oka a szocializmus építésének időszakában is jelenlevő, esetenként újratermelődő társadalmi, gazdasági eleltmondásoknak, és melyek feloldásuknak, illetve megoldásuknak feltételei. Sokan — mint már erre utaltunk — nem ismerik a szocialista demokrácia lényegét; vannak, akik csak a jogokat hangoztatják, és megelégednek az ezekkel együttjáró kötelességekről.

A megyei párt-végrehajtóbizottság a tömegpropaganda tapasztalatait elemezve úgy döntött, hogy a pártirányítás színvonalának növelése érdekében — a Központi Bizottság vezető testületeinek határozatait figyelembe véve — több évről előre meghatározza az oktatás-politikai feladatokat. A megye ideológiai helyzetére alapozva megjelölte a legfontosabb eszmei-politikai feladatokat, az oktatási rendszer továbbfejlesztésének elképzeléseit, a hallgatók összetételének további javítását.

A tömegpropaganda középpontjában az előzőekben is a X. kongresszus határozatainak ismertetése, feldolgozása, megvalósításának politikai segítése áll. Az ősi hónapokban kerül sor a Szovjetunió Kommunista Pártja XXIV. kongresszusa határozatainak feldolgozására. A pártvezetőknek biztosítaniuk szükséges, hogy a területükön szervezendő tanfolyamokon azokkal a kérdésekkel foglalkozzanak, amelyek megértésével, elfogadásával a legjobban tudják segíteni a feladatok teljesítését. Az eszmei-ideológiai munka hatékonyságának növelése erősítse a pártvezetők cselekvési egységét, fűzze szorosabbra tömegkapcsolatát. A tömegpropagandának arra kell törekednie, hogy a megyei politikai helyzetet állandóan elemezze, értékelve mindig a legfontosabb, a párttagságot és a dolgozókat foglalkoztató kérdésekre válaszoljon. A végrehajtó bizottság az oktatási év tapasztalatait értékelve évente határozza meg a hatáskörébe tartozó tanfolyamok programját és tematikáját, ezzel is biztosítva az időszaki kérdések megvitatását.

Az 1971–72-es oktatási év előkészületei során továbbra is feladata a biztosítani, hogy a pártszervek igényének és a párttagok érdeklődési körének megfelelően vegyenek részt a tan-

folyamokon. Gondoskodni szükséges arról, hogy a fizikai dolgozók — elsősorban a munkások és a tsz-tagok — közül többen kapcsolódjanak be a párt- vagy tömegszervezeti oktatásba. A nők és a fiatalok, valamint az értelmiség számának növelése is indokolt. Változatlanul időszaki, hogy a fontos gazdasági és társadalmi beosztásban dolgozó vezetők is részt vegyenek a politikai oktatás megfelelő, magasabb szintű formáiban. Természetesen továbbra is megvan a lehetősége — de bővíteni is szükséges —, hogy az érdeklődő, politikai kérdésekkel foglalkozni kívánó pártönkivüliek szintén részt vegyenek a párt által szervezett tanfolyamokon. Jó előskolája ez a párttaggá érésnek is.

E feladatok teljesítéséhez szükséges, hogy jobban alkalmazkodjon a tömegpropaganda rendszerre. Ezért már az 1971–72-es oktatási évtől kezdve két alapvető típusa lesz. Egyrészt alapfokú tanfolyamok, amelyeken a hallgatók a szocialista társadalom alapvető vonásaival, fejlődésének legfontosabb kérdéseivel, valamint a magyar munkásszabály történetével ismerkednek meg. Ezen azok vesznek részt, akiknek még nincs megfelelő marxista alapképzettségük. Politikai alapfogalmakat tisztáznak, és felkészülnek magasabb fokú tanulásra. A másik a továbbképző tanfolyamok formája. A résztvevők itt a gazdaságpolitika, a társadalompolitika, az államélet, a szocialista világnézet és erkölcs, a művelődéspolitika, a nemzetközi politika, a pártirányítás és pártélet kérdéseit tanulmányozzák. E tanfolyamokon azok vesznek részt, akik megfelelő elméleti, politikai felkészültséggel rendelkeznek.

E két — központi tematikával működő — tanfolyam mellett a megyei párt-vb határozata alapján tovább szélesítjük a napi politikai kérdésekkel foglalkozó megyei előadássorozatot, és a járási-városi pártbizottságok igényeinek megfelelő speciális rétegtanfolyamok rendszerét. Ezek feladata lesz a politikai ismeretközösségen túl, hogy feldolgozzák a hallgatókkal a megyében napirenden levő politikai, ideológiai, gazdaságpolitikai, művelődéspolitikai kérdéseket, megismertessék a helyi állásfoglalást, a részletek kérdéseit is magyarázzák. E tanfolyamok munkáját helyi, megyei tananyag és segédanyag kiadásával is segítjük. A következő oktatási évben is működni fog a megyei pártbizottság szervezésében a megyei Politikai Akadémia.

A pártszervezeteket az a cél vezeti, hogy a tömegpropaganda minden tanfolyamán, formáján eleven és alkotó vitaszellem bontakozzon ki, amely formálja a nézeteket, és erősíti a szocialista tudatot. Az új oktatási évben az eddigieknél is nagyobb lehetőségük lesz a járási-városi pártbizottságoknak, hogy a helyi sajátos problémákat, feladatokat, a területükön jelentkező elméleti kérdéseket propagandamunkájukban figyelembe vegyék. Választott testületeik határozatainak, állásfoglalásainak feldolgozását jobban biztosíthatják, és ezzel céltudatosabbá tehetik a politikai nevelőmunkát.

Az oktató-nevelő tevékenység hatékonysága nagyrészt a propagandista elméleti-politikai felkészültségétől, pedagógiai érzékétől és nem utolsósorban emberi magatartásától függ. Megyénkben igen jó felkészültségű propagandisták ezrei végzik áldozatos munkájukat, becsülettel eleget tette társadalmi megbízatásuknak. A hallgatók megbecsülése, tisztelete kíséri tevékenységüket. A propagandisták közel fele egyetem, főiskolát végzett, vagy érettségivel rendelkezik. Sok közülük a közép- és felsőfokú pártiskolai végzettségű. A részükre szervezett előkészítő, az év közben megtartott tanácskozáson, a járási-városi pártbizottságok helyi kérdésekről adott tájékoztatásai biztosítják, hogy lépést tartanak az elmélet fejlődésével, a mindennapi élet problémáival, s reagálni tudnak ezekre oktató-nevelő tevékenységükben. Jelenleg az elméleti ismeretek gyarapítása mellett a pedagógiai-módszertani felkészültség növelésére törekvünk.

Ebben sokat segíthet a megyei pártoktatási igazgatóság. Ennek a megyei intézménynek a feladata, hogy gondoskodjon a középszintű kérdések ideológiai-politikai képzéséről. Az egyéves és öthónapos pártiskolák, a különböző rövidebb-hosszabb tanfolyamok mellett az esti egyetem hároméves és szakosító tagozatai jó lehetőséget biztosítanak a marxizmus-leninizmus tanulmányozásához. Az itt tanuló és végzett hallgatók többsége a propagandamunkában is részt vállal. A megye marxista oktatóinak, vezető propagandistáinak az összefogása, a szellemi erők koncentrációja mellett továbbra is fő bázisa az igazgatóság az új propagandisták képzésének és továbbképzésének.

Ezekben a napokban — a megyei párt-vb határozata alapján — az alsó pártszervekben megkezdődött az elmúlt oktatási év tapasztalatainak értékelése és a jövő év előkészítése. A járási-városi pártbizottságok irányításával a pártalapszervezetek megkezdik a beszélgetést a párttagsággal, a leendő hallgatókkal. A nyár végén a propagandisták ismét elfoglalják helyüket az előkészítőn, és felkészülnek a feladatok teljesítésére. A pártszervek arra törekednek, hogy megfelelő színvonalon eleget tegyenek az 1971–72-es pártoktatási év új, megnövekedett követelményeinek.

Dr. Kovács Béla,

a megyei pártbizottság osztályvezetője

Egyezség

Az újságírói bosszúságok közé tartozik, ha az ember olyankor toppan be egy járási székhelyre, amikor valami fontos megbeszélést tartanak. Ilyenkor aztán hasztalan megy akár járásához, akár községhez, a válasz mindenütt ugyanaz: az elnök elvtárs, a titkár elvtárs megbeszélésen van.

Igy jártam a minap Berettyóújfaluiban is, és jó kétórás várakozásba kerültem, amíg sikerült szót váltanom azokkal, akiket kerestem. A bosszúságot azonban hamar felváltotta a jó hangulat, hiszen mindig öröm, ha az ember arról szerezhet tudomást, hogy különböző szervek képviselőinek sikerült megegyezésre jutni olyan kérdésben, amelynek megoldása feltétlenül a köz javát szolgálja.

Nem titok már, hogy Újfalun öles léptekkel indult neki az utóbbi években a fejlődés, sőt a városiasodás útjának. Ez pedig a dolgok rendje szerint azzal kezdődik, hogy ipart kell teremteni a helység számára, s az újfaluiak már túl vannak ezen a lépésen: az Elzett Fémlemezipari Művek gyárterésze igazi otthonra talált a községben. Már éppen egyengetik a terepet az épülő gyár számára, s a következő három évben fell épülni a gyár első részének, amelyben ezernél többen találhatnak majd munkát.

Aruházat szándékozik építtetni az AFÉSZ, a fűtácán már felkész állapotban van a százhusz személyes középiskolás kollégium, s a távolabbi tervekben hat tantermes szakmunkásképző iskola és a VOLÁN telephely bővítése is szerepel. Ha mindehhez hozzászámítjuk a IV. ötéves tervre beütemezett ötszázkilencven lakást, a ruhagyári telephely bővítését, valamint a ktsz-ek tervezett építkezéseit, bizony egy egész építőipari vállalat települhetne Újfaluba.

Erről azonban nincs szó, mivel értelme sem lenne. Az építkezések zömét a ÉVM Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat fogja elvégezni. A következő néhány évre mintegy százhuszmillió forint értékű munkát vállaltak fel a községben.

Az építőipar azonban, mint ismeretes, munkaerő-gondokkal küzd. Ezen szándékoztak segíteni az újfalui vezetők, ezért ületék hat le tanácskoznai ptekenk délelött az Építőipari Vállalat vezetőivel. S az alatt az idő alatt, amíg az újságíró kénytelen volt csavarogni a községben, fontos egyezség született.

A helyi Dózsa Termelőszövetkezet csaknem száztagú építő brigádjia hamarosan befejezi a szakosított sertéstelep építését. Hasonló nagy munka a szövetkezet keretein belül nem adódik a közeljövőben. Jól képzett vagy legalábbis építési gyakorlattal rendelkező emberek vannak a brigádban — az építőipari vállalat korszerű gépeivel, jobb felszerelésével kiváló munkát végezhetnek a jövőben gyártelep építkezésén is.

A helyi szervek azonban más lehetőségek felkutatására is vállalkoztak. Számba vették azokat a munkaképes férfiakat, akiknek vagy nincs állandó munkahelyük, vagy eljárnak dolgozni, pedig, ha lenne rá mód, szívesebben maradnának otthon. Beszéltek, beszélnek velük, s körülbelül ötven-hatvan új építőipari munkásra számítanak ilyen módon.

Erről folyt a tanácskozási pteken délelött Újfaluban és őszintén szólni jölesett hallgatni utána is a nem hivatalos értékeléseket. Hiszen, ha az ember egy kicsit gondolkodik, felvetődik benne: ha az Építőipari Vállalat elvállalta a munkát, az a kötelessége, hogy gondoskodjon határidőre való elvégzéséről. Hogy van-e hozzá embere? Ez az ő dolga. Az Elzett, a község fizet, ennek fejében elvárhatja a határidőre elvégzett jó munkát.

Igaz viszont, az építőipar sem szenved megrendelés hiányában. Talán mondhatná azt is, nem vállalom, mert nincs elég munkámom. Ennek pedig az újfalusiak látnák kárát.

Közös tehát a gond, s a példa azt mutatja, közösen lehet megoldást találni. És ez a közös egyezség az, minek mindig, minden esetben érvényesülni kellene. Mert a kötelességeket ugyan szerződéses, paragrafusok rögzítik, de a legjobb szerződésben sem szerepelhetnek azok a tételek, amiket az egymás problémáját is megértő jó szándék adhat a pénz, a gép, a kapacitás mellé.

Nagy Zsuzsa

Az utak Debrecenbe tartanak

Hajnali riport az ébredő város szélén

Szombat. Hajnali fél három. Virrad. Az álmos házfelügyelők a járdát locsolják. Éjfélkor indult tejeskocsi érkezik, és zöld postásautó hozza az első hajnali vonatot az örömet, bánatot író üzeneteket.

Város: másfél százezer ember otthona. Csoda-e hát, hogy Debrecen körül az utak, ilyenkor hajnalonként a városig vezetnek?

— Mégiscsak én kezdtem legkorábban...
Furcsa világ a hajnali piac. Czeglédi Kálmán négyezer paprikát hozott Debrecenbe, Mételetkről.
— Az nem is Hajdú-Bihar...
— De Debrecen körülöttünk a város. Főlia alatt nőtt ez a paprika, kérem. Mint urat, taxin hoztam ideig.
Nem tudni még, milyen ára lesz a paprikának, de hát az utak Debrecenbe vezetnek.

— Hogy én?
— Maga.
— Kérem, én legalább tíz ember vagyok.
— Honnan?
— Hát Sáránról.
Szöllősi Károly úgy mondja a Sáránról, mintha a világ legtermészetesebb dologja lenne, hogy sárándi portéka súlyozza a kocsi. Nem is kis portéka ez.
— Van rajta retek, krumpli, zöldborsó zsákokkal és meggy nagy kosarakban...
— Tészt?
— Az. Mármint úgy, hogy háztáji. Most engem bíztak meg vele.
— Nem lenne teljes a hajnali krónikája, ha nem írának meg: korán ébred Debrecen is, és már várja az utakon érkezőket. Vékony Bálintné vevő és viszonteladó.
— Gyümölcsöt, zöldséget viszek át ezen a kis kocsimon, a kisállomáshoz. Van, aki éjfélben már itt van...

Nem tudjuk, nincs is időnk most utánajárni, hogy mennyit drágul a paprika, a retek, a gyümölcs a kisállomáshoz.

A hajnali utak forgalmasak. Sass Imre és Diós Imre mondták:
— Menjenek a Vámospécsi útra, nem látjuk még a pérsieket.
Csalódtunk. Nem a Vámospécsi úton, de hát negyed négykor már későn van nagyon. Találkoztunk kerékpárosokkal, a Debrecen környéki kis kertek zöldsége, gyümölcse vándorol „kerékpárszerrel” a piacra. És az árakba ez a sok, hisszük, egyre több, öt-tíz kilónyi teher is belezárul. Valahol így jön jóra a taxival hozott paprika.

— Kapálni megyünk.
A motort sem állítják le miattunk. A korán indult Pannónia két utasa, Szekeres József és Dávid István siet:
— Drága kérem a szabadszombat. Vasutasok. Rendhagyó módon szinte Debrecenből jönnek Debrecenbe. Martinkáról Macsra:
— Résztes kapálást vállaltunk, mert megvan belőle, ami kell.
Az ember akaratlan is arra gondol, hogy a szabadszombat a pihe-nés, de hát a Pannónia siet.
— Az édesapám, idősb Dávid István már kint is van a macsi részen.

Négy óraker forgalmas már a 47-es. Fő közlekedési út, Debre-

recenből Nyiradony felé vezet. Egy-éves emléke az első. A portája előtt tehenet legeltető Horváth bácsi a „Jó reggelt!” után egyéves emléket idéz:
— Látták volna tavaly júniusban ezt az utat! Gépkocsi gépkocsit ért. Az árvíz miatt. Most meg nézzék, mind fordítva jönnek...
Akkik jönnek:
— Jaj, kérem, ne haragudjanak, de nagyon sietek, elkések így is.
A kis motor éles hangjától szinte kiabálni kell:
— A Volánnál dolgozom — magyarázza Bodnár Sándor gépkocsi-vezető. — Négyre akartam beérni, de ma tartalékban vagyok, nem számom annyira az idő...
— Mindennap motorral?
— Jó masina ez.
Nevetünk azon, hogy a jó masina mégsem akkora, mint egy busz vagy teherautó, de sietni Sámson és Deb-

recen közt éppen elegendő.
— Télien?
— Busz vagy vonat.
— Nehéz?
— Munkából él az ember.
Bodnár Sándor is siet, mert a Volánnál a tartalék sem készt.
Fél öt. Valóságos kerékpárverseny folyik az utakon. „Győztes” mindig az, aki valakit megelőz.
— Látni, nagyon siet. Ne haragudjon, hogy megállítottuk.
— Én?
Látni: a visszakerdezés csak arra jó, hogy időt hagyjon a lélegzethez meg a gondolkodáshoz. Oláh Sándornak sok dolga van még. A Köztisztasági Vállalat dolgozója. Télienyron, minden hajnalon kerékpárral indul Debrecenbe.
— Tizenkettőt dolgozom, mert

addigra többnyire tisztába tesszük a várost. Oláh Sándor kukás autókkal jár.
— Meg aztán otthon a Sámsoni-kertben van egy kicsi földem. Ilyenkor, júniusban egész nap is kevesek lennének a földnek.
A korábban megelőzött, szatyrokkal, kosarakkal felpakolt kerékpár bosszút áll: előz minket, az útpadkán beszélgetőket. Elköszönünk, hiszen — „tisztába kell még tenni a várost”...
Az utak Debrecenbe vezetnek. Kiss Józsi bácsi, a hajdani vákancsos józított a pipájából.
— Első pipa?
— Nem. Irtáson élek az erdőben, aztán gyalog indultam most Debrecenbe. Ugyem van odabenn.
— Nincs még korán?

— Elnézeldők reggelig.
A ló türelmetlen, nehezen áll meg a szekér. A derecskei Bujdosó Sándor csak futtában mutatja a városba hozott árut: retek, hagyma, ópetreztelyem meg egy seprűkötög a szekérderecskén, amit a szomszéd Bujdosó csinált, s ő is ad el, ha beér majd a hajnali busszal, vagyis hát a felesége inkább, Bujdosó Mihályné.
Reggel van már. A Debrecenbe tartó utak egyre forgalmasabbak. Mire öt óra körül a püspökladányi útról visszaérünk, már el is felejt a hajnali város, s már-már nyomra sincs, hogy a hajnali utakon gyalogolt, szekerezett, kerékpározott első madárkiáltáskor az a sok-sok ember, aki megszokott hétköznapi életét minden hajnalban egyszerű „jó reggelt!”-tel köszönti már.

Bartha—Ikldóy—Kun

Román könyvkiállítás Debrecenben

Erdekes könyvkiállítás nyílik június 8-án, kedden délelőtt 11 órakor Debrecenben, az Idegennyelvű Könyvesboltban. A Román Szocialista Köztársaság Akadémiájának Kiadója mutatja be a kiállításán 155 kötet könyvét az utóbbi évek terméséből, a nyelv- és irodalomtudomány, a társadalomtudomány, a matematika, fizika, műszaki tudományok, biológia, agrártudomány, földtudomány és orvostudományok köréből, román, francia, orosz, angol és német nyelven. Kiállításra kerül továbbá ugyan-ezekből a témakörökből 36 román és 36 idegen nyelvű folyóirat.

A kiadó 1867-ben kezdte meg munkáját, s tevékenysége különösen az állam függetlenségének elnyerése után lendült fel. 1948-ban állami intézménnyé vált. A Román Szocialista Köztársaság egyik legnagyobb tudományos kiadója, eredeti műveket jelent meg, amelyekkel a román tudomány és kultúra fejlődéséhez lényegesen hozzájárul.

A kiadó 75 folyóirat — köztük 34 idegen nyelvű — megjelenítéséről gondoskodik, kiadja a román tudomány klasszikusait, monográfiákat, tanulmányokat, értekezéseket, szótárakat, lexikonokat. A történettudományi osztály irányításával 1963 óta adja ki a legfontosabb világhíveken a Bibliotheca Historica Romanie című gyűjteményt, a román történelemre vonatkozó legfontosabb kutatásokkal.

A kiadó különböző külföldi kiadókkal áll összeköttetésben, közös kiadványok, közös fordítások, könyvbírálatok tárgyában. A tudományos kutatómunka fejlődése a kiadó tevékenységében is tükröződik, az 1949. évi 46 kiadvány 140,4 kiadványra terjedelmével szemben a kiadó 1967-ig 4514 tudományos könyvet jelentetett meg 79 904 kiadvány terjedelemben és közel kilencmillió példányban.

Az érdekesnek ígérkező kiállítást dr. Kádár László egyetemi tanár nyitja meg.

Nádas tavon

Nem is kell messze menni, a debreceni Kishegyesi út derekánál látható ez a nádas, szombékos terület. Ha nem is vadkacsa, de a környék házaiból ideszokott szeldek népesítik be.

(Fotó: Gőz)

A Megyei Művelődési Központ közleményei

A KORUNK VALÓSÁGA
elnevezésű brigádvételkedők eddigi eredményeit június 3-án értékeltük a mozgalom üzemi szervezőivel és a győztes brigádok vezetőivel az SZMT tanácstermében. Az értekezés foglalkozott a résztvevők felkészülésével és a játékos, de tanulságos „számadások” rendezési, szervezési kérdéseivel.

A nyilvánosság bevonásával rendezett vállalati vetélkedőkön (féléves felkészülés után) 212 szocialista brigád 2156 tagja mérte össze tudását a továbbjutás érdekében. Sajnálattal állapítottuk meg, hogy lemorzsolódtak a Debreceni Ingatlankezelő Vállalat, a Postaigazgatóság és hivatalai és öt kisebb létszámmal bennevezett üzem néhány brigádjá. Az értékelés megállapította, hogy elsősorban szervezési nehézségek, helyenként mulasztások gátolták a vetélkedőnek ez utóbbi üzemekben való megtartását.

A már lebonyolított vetélkedők mellett a mozgalom 1971/72-es folytatásának tervét is véleményezte a megbízás. A résztvevők megállapították, hogy a sorozatnak e várható szakasza az ideinél jobbnak ígérkezik, már csak azért is, mert az eddigi tapasztalatokat nyilván hasznosítani lehet majd.

Az üzemi szinten eddig megtartott vetélkedők befejezéséhez közelednek. Június 3-án a Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalat brigádjai adtak számot felkészülésükről; június 7-én, hétfőn délután 4 órakor a Volán brigádjai vetélkednek. Várják munkatársaik biztatását.

KERTBARÁTOKNAK!

A központi kertészeti szakkör június 7-én, hétfőn délután 3 órától a Szablya u. 12. sz. alatti házikertben tart foglalkozást. A résztvevők a 8-as busszal délután fél 5 órakor indulnak a Centrum Áruház

elől; leszállás a Vécsey u. és a Monostor-pályai utca sarkánál.
A Kerekes-telepi kertbarátok június 10-én, csütörtökön délután 5 órakor találkoznak a Puzdra u. 3. sz. alatti házikertben, ahol a házikertek szakszerű hasznosításának módjait tanulmányozzák.

IRODALMI ESTEK

Június 7-én, hétfőn este 7 órai kezdettel Jancsó Adrienne előadóművész népdaladestjét rendezti meg a megyei tanács vs művelődési osztálya és a helyi művelődési központ *Bibarkeresztesen*.
Június 9-én, szerdán este fél 8 órakor a nagybányai művelődési házban Niklai Ádám költő találkozik olvasóival.

NEPTÁNC, TÁRSASTÁNC

A Nyiregyházi megrendezett klubközi „C”-osztályú verseny társastáncgyűjtésünk tagjai, Huszti Katalin és ifj. Kőkényess György I. helyezést, Szabó Zsuzsa és Cseke Sándor III. helyezést értek el.

KLUBPROGRAMOK

Oláh Gábor klubkönyvtár (Tégláskert) ifjúsági klubja: június 8-án, kedden este 7 órakor Árva László színművész műsora. — *Kerekes-telepi klubkönyvtár* ifjúsági klubja: június 9-én, szerdán látogatás a VMMK zenei könyvtárában. — *„Atlasz” kiváló ifjúsági klub*: június 11-én, pénteken a „Kik vagyunk, mik vagyunk?” összeállítás feldolgozása a „Kiváló Klub” pályázatára. — *Horvát Árpád művelődési ház* (Süveg u. 3.) ifjúsági klubja: június 9-én este 7 órakor „Jóslatok — álmok — csodák” (a babonáság eredetéről, történetéről). Öregklubja: június 9-én, szerdán este fél 7 órakor dr. Kiss Tihamér pszichológus ad elő „A derűs öregkor titka” címmel. Ifjú zenebarátok köre: június 9-én, délután 5 órakor „Zeneországba jöttünk” (zenei játékok).

Pályázati felhívás

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat folyóirata, a Természet Világa pályázatot hirdet természettudományos ismeretterjesztő cikkek írására. A pályázaton bármilyen jelentős és általános érdeklődésre számító téma tárgyalható. A szerkesztőség különösen szívesen venné mégis az automatizálással, a bioszférával, az etológiával és a humán pszichológiával összefüggő témákat. Nemcsak azokat a cikkeket várjuk, amelyek egy-egy tudományág fejlődését vagy mai helyzetét mutatják be, hanem az összetett problémák egy-egy aspektusát röviden és lényegre törően exponáló cikkeket is.

A pályázat feltételei:
1. Pályázni csak eredeti, másuttal még nem közölt cikkek lehetnek.
2. A cikkektől megkívánjuk, hogy érdekes feldolgozásnak legyenek, továbbá

mutassák meg a téma népgazdasági, elméleti és ideológiai jelentőségét.
3. A cikkek terjedelme 8–10 gépeelt oldal lehet. Az illusztrálás kivánatos 4–10 kép. A cikkeket 5 példányban kell beküldeni.
4. A pályázat jellegén, jellegével elátott, lezárt borítékban mellékelni kell a szerző nevét és címét.
5. Beküldési határidő: 1971. szeptember 15.
Pályadíjak: 1 db I. díj: 4000,— Ft, 2 db II. díj: 2000,— Ft és 3 db III. díj: 1000,— Ft (vásárlási utalványban).
A pályázat cikkeit közlés esetén a szerzők honoráriumot illelnek.
A Természet Világa szerkesztő bizottsága

A jó igény Bemutat

A nagy szimfonikus zenészek közül, akik a művészetet, s hangszerüknek meg azzal, amit a nevezetűk interpretálása kicsit több önállóságra re általában a kamaraművészet, mint legmegfelelőbb csak a saját igényeikre kikapcsolódásuként játszanak megfelelő színvonalú a tudása s az együttes játéka akkor már mások igénye. Ekkor léphet a kamaracélé.

Kedden este a meghívott zenészek közül, akik a művészetet, s hangszerüknek meg azzal, amit a nevezetűk interpretálása kicsit több önállóságra re általában a kamaraművészet, mint legmegfelelőbb csak a saját igényeikre kikapcsolódásuként játszanak megfelelő színvonalú a tudása s az együttes játéka akkor már mások igénye. Ekkor léphet a kamaracélé.

Ex librisek Komádi

Erdekes és sajátos kiállításra kerül sor június 8-án, kedden délelőtt 11 órakor Komádi város művelődési házában. A kiállítás a városi igazgató nyitja meg a „Földi ex librisek” című kisgrafikai műfaj egy-egy szerzői művészetek és Debrecenben sajátos kult. Népszerűsége kezd újra feltámadni, hogy a közelmúltban ben lezajlott kiállítás díjában mutatnak be a művészt.
A gyűjtemény továbbá Varga József műteményéből állította össze a közönség KISZ-szervezetével mutatkozni be a minőségben, közöttük a goszlávból, Dániából clairszágából, Norvégia szágából, Romániából, a letunióiból, Svédország szágából.
A magyar művészek hatunk olyan országok mint Diskay Lenke, Sándor Endre, a debreceni Menyhárt József, Sándor Béla és Várkonyi Károly a közönség s bemutatás vel egy Komádi városi Kovács Gyula is.
Az érdekes kiállítás nyitva.

Kovács Gyula egy

A jó kamarazenét igényli a közönség!

Bemutatózik a Debreceni fúvósötös

A nagy szimfonikus zenekarokban játszó zenészek közül, akik igazán szeretik a művészetet, s hangszerüket, nem elégednek meg azzal, amit a nagyzenekari kompozíciók interpretálására nyújt nekik. Egy kicsit több önállóságra törekednek, s erre általában a kamaramuzsikálást találják, mint legmegfelelőbb formát. Eleinte csak a saját igényeik kielégítésére, szinte kikapcsolódásként játszanak, s ha azután megfelelő színvonalú a tagok hangszere tudása s az együttes játékinelligenciája is, akkor már mások igényét is kielégíthetik. Ekkor léphet a kamarazene közönség elé.

Kedden este a meghívott szakértő vendégek, s az érdeklődők megvívódnak arról, vajon a Debreceni fúvósötös ezek közé az együttesek közé tartozik-e. Minden bizonnyal. Biztosíték erre a MÁV Filharmonikusok öt kitűnő fúvósa: Tuza József (fuvola), Gellén László (oboa), Gömörly Attila (klarinét), Koós Gábor (fagott) és Maruzsa János (kürt). Már három éve, hogy ebben az összeállításban létezik az ötös, nem rajtuk múlott, hogy ennyit késett a bemutatkozás. Nem kaptak komoly játéklehetőséget. Eppen ezeknek a lehetőségeknek a felkutatása a fő célja ennek a bemutatkozásnak. Remélik, hogy akad mecenás. Egy biztos. A jó kamaramuzsikálásnak Hajdú-Biharban lenne közönsége. Eddig egy-egy ifjúsági koncerten s ilyen-olyan ünnepségeken léphettek föl, mindenütt sikerrel. Repertoárjuk nagyon bő. A zeneirodalom szinte minden jelentős, igényes fúvósötösét játszzák, s nagyon sok egyéb átiratot is. Bemutakozó hangversenyükön, amely kedden este fél nyolckor lesz a Hafazasi Népfőnt Kossuth u. 1. szám alatti klubhelyiségében a következő műveket játszzák: Haydn: Fúvósötös, Beethoven: Zongoraötös. Hinderlik: Fúvósötös.

demith: Fúvósötös, Debussy: Tűzijáték, Malcolm: Matróztáncok. A zongoraötösben közreműködik Halász Ildikó, a Csokonai Színház művésze.

Az első lépés tehát megtörtént, hogy ismét gazdagabb lehessen Debrecen zenei élete. Reméljük, a továbbiak már könnyebben fognak menni. S ha a recept beválik, nem ártana felkutatni a bizonyára még jó néhány öntevékeny kamarazenei legjobbjait.

A keddi hangversenyre a rendezőség és az együttes szeretettel vár minden zenekedvőt, minden érdeklődőt.

A. L.

Lenin:

Állam és forradalom

Lehet, hogy már máshol is, mások is leírták, de én is elmondom, mert öröm ismételt: csak dicséret illeti az Európa Kiadó Magyar Helikon-részlegét, amiért néhány évvel ezelőtt bibliofil-igényű sorozatot indított a filozófiai irodalom klasszikusainak műveiből. Ritka jelenség ugyanis, hogy az ideológiai, politikai könyvek a tartalomhoz illő szép köntösben látnak napvilágot. A Magyar Helikon vállalkozása a kivételek közé tartozik. A csinos kis kötetek — Bacon, Diderot, Herzen, Engels és mások írásai után — száma most ismét gyarapodott eggyel. Le-

nin több mint ötven évvel ezelőtt írt könyvecskéje, az *Állam és forradalom* a marxista elmélet egyik alapvető alkotása, a marxizmus államról szóló tanainak első szintézise. Bár ötven éve született, az idei könyvhétre mégis kevés időszerűbb mű jelent meg. Mondanivalója égetően aktuális: megállapításai, elemzése az állam osztályjellegéről, a munkáshatalom szerepéről, a demokrácia lényegéről, a szocialista állam jövőjéről ma is elevenen élő gondolatok, mai munkánkhoz is nélkülözhetetlen tanácsokkal szolgálnak.

B. M.

Váci Mihály: Százhuszat verő szív

Találomra ütöttem fel a verseskötetet, mely Váci Mihály válogatott költeményeinek gyűjteménye. Meghökentett a véletlen különös játéka. A könyv a 164. oldalán nyílt ki, az 1961-ben megjelent „Mindenütt otthon” című kötetében olvasható „Sirvers”-enél. Elolvastam a verset, és két dolgot kellett elgondolkoynom. Az egyik, hogy még mindig nem szoktam meg korai, tragikus hirtelenséggel halálát. Még mindig fáj, keserves érzés, még mindig hihetetlen, hogy nincs többé, hogy nem lelkesedik minden jó ügyért, amit érdemesnek talál a megvalósításra, nem lehet találkozni vele véletlenül az utcán, nem bukkan fel váratlanul szerkesztőségeinkben. Váci Mihálynak rengeteg személyes ismerőse volt, mert nemcsak írta, de valóban szerette azokat az embereket, akik akartak valamit, akik — éppen úgy mint ő — vállalták a közösség szolgálatát.

géből következően mennyire ismerete önmagát, önmaga értékeit. Az említett Sirvers első szakasza így hangzik:

*Itt nyugszik
Váci Mihály, a nyiregyházi,
Nem volt kicsi, sem óriási,
Sem átlag nem volt, sem típus,
Különb volt, mint a tipikus.*

Az alkalom semmiképpen sem alkalmas költészetének értékelésére. E néhány sor csupán figyelmet akar kelteni az ünnepi könyvhétre megjelent kötetre, a „Százhuszat verő szív” iránt, melynek verseiből nemcsak művészetének értékei, hanem napszerű emberiségének legfontosabb vonásai is kirajzolódnak. A kötet érdekessége, hogy a versek válogatását Mátyás Ferenc és a költő felesége, Váci Mihályné Juhász Mária végezte, linomzetekkel pedig öccse, Váci András illusztrálta.

(Magvető 1971)
M. V.

A másikat, hogy őszinte szerénység-

Rivalda 1969-70

Hagyományaihoz híven az évente megjelenő drámaantológia egy esztendő legsikeresebb színpadi produkcióinak anyagát volna hivatva összegyűjteni. De a mostani kötet drámái nagyon is tág határu érték-skálán mozognak. Úgy tetszik, a *Rivalda 1969-70* főleg a műfaji repertoárt szélesítő alkotásokat részesítette előnyben. Mi más magyarázhatna például Fejes Endre Kéktiszta szerelem című tv-játékának kiválasztását? De szerepel a kötetben dokumentumjáték (a debreceni színházlatok által jól ismert Nap a város felett, Taar Ferenc műve); dokumentumtoratórium (Gyurkó László: Fejezetek Leninről); dokumentumdráma (Pálfy József—Kazimir Károly: A magyar kérdés). A kötet anyaga érdekelte mintegy, hogy napjaink drámairodalma is egyre inkább dokumentatív vagy szociografikus elemekkel dúsul. A megváltozott alapanyag a formát is megváltoztatja. A hagyományos elemek (cselekmény, konfliktus, jelenetekre bontás) eltűnnek helyüket a tényanyag elmondása (többnyire a játék helyett) veszi át.

A mához szól Illyés Gyula Tisz-tákja és Németh László Az irás öröge c. drámája is, bár mindkettő a régmúlt időkől veszi a jelképet és a példát. A katarok törzse elpusztul, mert kisebbségben őrzi nyelvét és nemzeti hagyományait. Az intést Illyés így fogalmazta: az erkölcsi erő kevés ahhoz, hogy megvédjen egy kihalásra ítélt nemzetet. Németh László hőse, Semmelweis, a gyermekágyi láz okának kikutatója egy egész világ ellenében kényszerül a maga igazát megvédeni: a gyakran megalázó küzdelem is erkölcsi kötelessége annak, aki gyógyírt tud a bajra.

Szerepel Szakonyi Károly Adás-hibája is a kötetben: országos siker volt. Gúnyos, szellemes vígjáték, hagyományos köntösben, de tökéletesen mai tartalommal. Az önmagát tv-örületbe kergető családon még Krisztus, a hithez sem segíthet — akarata ellenére semmilyen ügynek sem lehet megnyerni az embereket, mondja fanyar humorral az író.

A Rivalda 1969-70. a mai magyar dráma fejlődésének négy lehetőségét jelzi: ha váltakozó színvonalas is, de bemutatja drámairodalomunk arcképeit: a hagyományos és modern elemek egymás mellett élése.

cs. n. i.

Meghalt Lukács György

Nem egészen két hónappal 86. születésnapja után, utolsó percéig alkotásaiban és munkáiban élve hunyta le szemét Lukács György, alighanem legnagyobb esztétája és filozófusa nyugtalan, eszmék és gondolatok vibráló köreit felrajzoló századunknak. Életműve, magatartása, emberi és tudosi példája egyetemes értékű és rangú. Életében érte elismerés, fogadták közönség és kökémény fal, de soha, sem sikerben, sem kudarcban, elveit, önmagát föl nem adta pillanatokra sem.

Amikor életművéért megkapta a Goethe-díjat, felkereste otthonában egy nyugati újságíró, s úgy kezdte beszámolóját a látogatásról, hogy Európa szellemi központjában érezte magát Lukácsnál. Bizonnyal nem tévedett, és sok sánda oldalvágás, lekicsinylő közpérszerű támadás mellett és fölött, valóban Európa szellemi centruma volt ő, mindvégig marxista gondolkodó, aki távolabbra látó szemekkel mérlegelt múltat és jelenet.

Nem politikai volt, hanem tudós. De a nagy tudós politikai hitvallásaiban is saját rendszerét erősíti, s Lukács György végig kitartott a marxizmus mellett, amellyel 1918-ban, amikor tagja lett a Kommunista Magyarországi Pártjának, eljegyezte magát. Politikai lépéseit nemigen érthetjük meg mindig, de alkotásait, azt a rendszert, amelyet megalkotott, meghatározónak kell tartanunk az európai kultúra jelenében és jövőjében is.

Miből táplálkozott szellemi rendszere? A meggyőződésből, a tudatosságából, ahogyan egységben tudta látni a társadalom létformáit, a szellem múltbeli s jelenbeli produktumait. Szilárd és biztos rendszer az övé, még ellenfelei is meghajolni kénytelenek a rendszer nagyvonalúsága és stabilitása előtt. Esztétikai normái beleivódtak Európa közgondolkodásába, a realizmus értelmezésében olyan kategóriákat teremtett, amelyek általánosabb filozófiai síkon is alapvetőek. S bár befejezni nem tudta nagy esztétikáját, a részletek olyan pontos kidolgozottsággal alkotta meg, hogy belőlük a teljes koncepció világosan vázolható és felismerhető.

Egyetemességét talán olyan egyszerű tények is bizonyítják, hogy alkotásainak jelentős része nem magyarul jelent meg először, s néhány közülük még mindig nincs lefordítva magyarra, köztük az alapvető műve sem. Európa figyelt minden szavára, állásfoglalására, szinte minden európai nyelven megjelentek munkái, válogatott tanulmányai.

Fogalmazzuk meg; másfajta módon, mint a közelmúltban eltávozott nagyok — Szabó Pál vagy Veres Péter —, megint másként, mint a kisebbeségből európai nagysággá nőtt Fábry Zoltán, de Lukács György életműve is olyan súlyú és határozottsággal írta bele a magyar nép történetét Európa szellemi térképébe, hogy onnan kitörőn többé nem lehet. S hogy mindvégig tudatos magyarsággal végezte dolgát, személyes példája mutatja, itt-hon maradt mindvégig, a Duna partjáról szemlélte hazája dolgait, s vetette egybe azokat a világ dolgáival.

Magyar volt, de európai tágas-

Ex librisek kiállítása Komádiban

Érdekes és sajátos kiállítás megnyitására kerül sor június 7-én, hétfőn délután öt órakor Komádiban a Házi Ferenc művelődési házban. Patai István igazgató nyitja meg a „Magyar és külföldi ex librisek” című kiállítást. Ez a kisgrafikai műfaj egykor roppant népszerű volt művészek és gyűjtők körében, Debrecenben sajátos műhelye is kialakult. Népszerűsége az utóbbi időben kezd újra feltámadni. Ezt bizonyítja, hogy a közelmúltban Hajdúböszörményben lezajlott kiállítás után most Komádiban mutatnak be egy jeles gyűjteményt.

A gyűjtemény további érdekessége, hogy Varga Józsefné tanár magángyűjteményéből állította össze és rendeli a közönség KISZ-szervezet. Őt-öt alkotással mutatkoznak be a művészek, harmintegyen, köztük húsz külföldi, Jugoszláviából, Dániából, Svájcban, Franciaországból, Norvégiából, Lengyelországból, Romániából, az NSZK-ból, Szovjetunióból, Svédországból és Olaszországból.

A magyar művészek között megtalálhatunk olyan országos hírd alkotókat, mint Diskay Lenke, Stettner Béla, Vadász Endre, a debreceni grafikusok közül Menyhárt József, Szabó László, Tilles Béla és Várkonyi Károly műveit láthatja a közönség s bemutatkozik ex libriseivel egy Komádiban dolgozó tanár, Kovács Gyula is.

Az érdekes kiállítás június 21-ig lesz nyitva.

Kovács Gyula egy ex librise

A téma népgazdasági, elgial jelentőségét. A megjelenése 8-10 gépelt olaszírásra kívánatos 4-5 példányban kell be-

A Természet Világa szerkesztő bizottsága

HAJDÚ-BIHARI NAPLO — 1971. JUNIUS 6.

5

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

1971.
június 6.
vasárnap

Tíz év alatt kétezer tüzeset Kiállítás nyílt Hajdúböszörményben

Egy nappal a hajdúböszörményi megyei tűzoltóverseny előtt tegnap tűzrendészeti kiállítás nyílt a városban. A művelődési házban rendezett kiállításon részt vett Végvári József, a városi tanács elnökhelyettese, a fegyveres szervek képviselői és számos érdeklődő. Ünnepi beszédet Molnár János alezredes, megyei parancsnok mondott.

A tűzvédelem történetében Debrecen nevezetes szerepet tölt be — mondotta —, itt alakították meg az első tűzoltó együletet a kollégium diákjaiból 1657-ben, s ezzel a tűzoltás mesterség lett. Az első önkéntes tűzoltó egyület Aradon, 1835-ben alakult meg, és 1888-ban már Hajdúböszörményben is volt önkéntes tűzoltó egyület, melynek utódai ma is becsülettel őrzik a nemes hagyományokat, és védelmezik a várost a tűz pusztításától.

A továbbiakban arra hívta fel a figyelmet Molnár János, hogy állampolgáraink életét, a népgazdaság anyagi javait, a termelés munkahelyeit szervesen kell védeni a tűz pusztításától. A katasztrófákat a tűzrendészeti szakismeretek alkalmazásával, a tűzrendészeti fegyver és éberség kialakításával, illetve a tűz leküzdésére irányuló felkészüléssel akadályozhatjuk meg.

Hogy a megakadályozás mennyire fontos, azt éppen a bekövetkezett

tüzesetek mutatják. Tíz év alatt 2044 tüzeset következett be, a keletkezett kár meghaladta a 16 millió forintot.

A most bemutatott tizenegy tabló anyagának kiállításával elsősorban népgazdasági ágazatonként kívánják érzékelteni, hogy a különböző

területeken bekövetkezett tüzeseteknek milyen következményei származhatnak. Ezeknek közös társadalmi összefogással vehetik elejét.

A megnyitó beszéd elhangzása után a megjelentek alaposan tanulmányozták a kiállítást, amely egy héten át lesz nyitva.

A kiállítás egy részlete

Pólya Irén hangversenye

Pólya Irén, a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola növendéke az iskola növendékhangversenyeinek keretében teljes estét betöltő önálló műsort ad június 6-án, vasárnap este 19 órakor a Kodály teremben. A fiatal zongorista, aki az elmúlt nyáron a budapesti Bartók-semináriumon is részt vett, s az idén júliusban a weimari nemzetközi zenei szeminárium hallgatója lesz, Bach, Schubert, Liszt, Chopin és Ravel műveit játssza. Pólya Irén az iskolában Straky Tibor növendéke.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az Ifjúsági Vöröskereszt fennállásának 50. évfordulója alkalmából, eredményes munkájának elismeréséül dr. Szász Lajosnének, a debreceni Kossuth Gyakorló Gimnázium igazgatójának a Munka Érdemrend bronz fokozata kitüntetését adományozta.

Takarékoskodjunk a vízzel!

A rendkívül meleg időjárás miatt 1971. június 1-től vizorkelőzési intézkedés bevezetése vált szükségessé. A bevezetett intézkedés végrehajtásaként Debrecen folyamatos vizsgálata érdekében a Csatornáművek kéri a fogyasztókat, hogy az épületek vizszolgálatát berendezéseiket vizsgálják felül, és a jelentkező meghibásodások kijavítása iránt azonnal intézkedjenek. A víznyelvények vizsgálata során fokozott takarékoságot vezessenek be, s a kertes locsolását lehetőleg 21 óra után végezzék.

PÁLYÁZAT TANÁROKNAK

A Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete pályázatot hirdetett a közoktatásban dolgozó középiskolai tanárok részére, szakmai fejlődésük elősegítésére. A különböző magfizikai témakörben. Az ATOMKI kutatómunkájába bekapcsolódó tanárok fizetett szerződéses jogviszony alapján végzik munkájukat. A pályázat részletes feltételeit az ATOMKI igazgatóságánál, a Debrecen-Hajdú-Bihar megyei Központoknál megkérdezik.

Rekordforgalom a debreceni piacon

A szombati debreceni piacon rekordforgalom volt. Az árusítástartalok között szinte jární sem lehetett a nagy tolongásban. Áru is volt bőségesen, sok volt a zöldborsó, és most már újbúrgonyát is árultak több helyen. Saláta, retek, hagyma, káposzta bőséges választékot adott, de kevés volt az uborka, a spenót és a sóska.

A fogyasztói átlagárak a követ-

kezőképpen alakultak: fejes káposzta 3, karalábé csomója 3—3,50, spenót, sóska 6—8, csövespaprika 1—2, nagybőr élelmiszeri paprika 4—6, újbúrgonya 5—6 forint. Drága az új leveleszöldség, csomója 4 forint. A borsó ára mérséklődött. Most már 4 forinttól minőség szerint 8 forintig lehetett vásárolni. A zöldhagyma csomója 1—1,60. Az uborka még mindig drága, 18 forintot kértek

kilőjéért. A retek 1—1,50 forintos áron kelt.

A gyümölcspiacon sok volt az eper, minőség szerint az ára 12—22, sőt 30 forint kilónként. Az egres 4—5 forint. Kevés volt a meggy, 12 forintjával adták. A cseresznye tartja a 16—18 forintos árat.

A baromfi piacon estek az árak. Egy pár tyúkot lehetett már vásárolni 110—120 forintért, nagy kacsát 60—70 forintért.

Lottónyeremények

Négy találatot 25 fogadó ért el, nyereményük egyenként 149 767 forint. Három találat 3712 fogadónak volt, nyereményük egyenként 504 forint. A kéttalálatos szelvények száma 122 521 darab, ezekre egyenként 19 forintot fizetnek.

SZALÓKY SÁNDOR festőművészeknek a Medgyessy teremben írték megnyitott kiállítására iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Ezért a Medgyessy terem ma, vasárnap délelőtt 11-től 13 óráig nyitva lesz, és fogadja a látogatókat.

Szövetkezeti lakáshoz juthatnak a szanált lakások tulajdonosai

A lakásépítési program megvalósítása érdekében gyorsítani kell az újabb lakótelepek, városrészek építési területeinek előkészítését, s így a korábban nagyobb arányban kerül sor a leendő új városrészek helyén levő épületek lebontására. Ehhez alapvető követelmény, hogy a lebontandó, szanálódó régi lakásokat minél előbb kiürítsék. A tanácsoknak sok nehézséget okoz, hogy a szanált lakásért cserébe tanácsi bérlakást adjanak. Jelentősen enyhíteni lehetne ezeket a gondokat a szövetkezeti (tanácsi értékesítésű) lakások juttatásával. Az eddigi jogszabályok sok ezzel kapcsolatos kérdést nem vitva hagytak. Ezért az Építésiügyi és Városfejlesztési Minisztérium és a Pénzügyminisztérium együttes körrendeletben szabályozta azokat a feltételeket, amelyek alapján a szanálásra, lebontásra kerülő lakás tulajdonosát — kérelmére — tanácsi értékesítésű lakáshoz lehet juttatni.

A lakásügyi hatósággal kötött megállapodás alapján az Országos Takarékpénztárhoz köteles befizetni és a tanácsi értékesítésű lakás eladási árának törlesztésére elszámolni a kisajátított ingatlanért kapott kártalanítás levonás nélküli teljes összegét, de természetesen nem többet, mint az új lakás külön jogszabályok szerint megállapított ára. Ha

a teljes pénzkártalanítás nem éri el a szövetkezeti, tanácsi értékesítésű lakásért fizetendő előtörlesztési összeget — az ár 15 százalékát —, akkor ki kell egészíteni, és az előtörlesztés összegét kell befizetni. A lakás vevőjét nemcsak a szokásos kedvezmények és feltételek, hanem a rendkívüli törlesztéssel járó kedvezmény is megilleti akkor, ha a befizetett kártalanítási összeg felül is teljesíti rendkívüli törlesztést.

A rendelet hatályba lépett, de előírásait már nem lehet alkalmazni a felek között megállapodással befejezett, valamint a jogerősen elbírált ügyekben. (MTI)

Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló 1971. május 16-i számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: Jól jön a bajra az AB kártörítés — Szőlő, gyümölcs — Jégbiztosítás. — Teljes kár. Könyvet nyertek: öv. Tátray Gusztávné Debrecen, Szoboszlói út 18.; Sári Béláné Debrecen, Laktnya u. 3/A.; Tomasovszky Józsefné Debrecen, Ispótló u. 1. III/12.; Erdős Lajosné Debrecen, Erzsébet u. 4. V/23.; Solyom Ferenc Debrecen, Bethlen u. 23.; Puskás Tibor Debre-

cen, Gyöngyösi u. 4. IV/2.; Matkó Lajos Debrecen, Szabadság útja 82. IV/20.; Timár Miklósné Hajdúnánás, Marx Károly u. 12.; Madarasi Gáborné Hajdúböszörmény, Esze Tamás u. 2.; Kiss Géza Berettyóújfalú, Kossuth út 17.

Kérjük a debreceni nyerteseket, hogy a jutalomkönyvet személyesen a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat hivatali helyiségében (Debrecen, Tóthfalusi tér 10., fsz.) vegyék át, 8-tól 15 óráig.

NAPI

krónika

1971. június 6., vasárnap
Norbert napjaA Nap kél 3.48-kor —
nyugszik 19.36-korA Hold nyugszik 1.40-kor —
kél 17.28-kor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap
estig: Nappali gomolyfelhőképződés, inkább csak a délutáni órákban néhány helyen zápor, zivatar. Mérsékelt, napközben kissé megélenkülő délkeleti, déli szél. Meleg marad az idő. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: 25—30 fok között. (MTI)

Telt ház van a tsz-üdülőben

A debreceni nagyerdei tsz-üdülőben állandó a vendégjárás, január 1-től már 1689-en vették igénybe a tiznapos üdülést. A 100 személyes üdülőben nemcsak a fenntartó szövetkezetek tagjaiból adódik a vendégsereg. Legutóbb is 20 lengyel vendég dícsért az üdülőt, amely a gyógyfürdő használatát is jelenti. Július első hetétől az üdülő teljes vendéglétszámát több héten át a külföldiek adják majd.

Az irigység

A barátnő csodálkozik: Kinek viszed ezt a nagy tortát?
— A férjem titkárnőjének.
— Születésnapja van?
— Nem, túlságosan karcsú az alakja.

***

— Sokat hallottam már magáról — mondja egy úr a bemutatkozás során.
— Remélem, nem hisz el mindent.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1891. június 6-án született Lányi Sarolta, az ismert költő és műfordító.

A szabadkai tanítóképzőben szerzett oklevelet, s 1909-ben tanítónő lett. Első versei szabadkai, miskolci, majd budapesti lapokban jelentek meg. Indulására a szimbolizmus és a Nyugat költői hatottak, hangja azonban hamarosan megváltozott, realista látásmód, higgadság, s egyben érzelmi gazdagság jellemzi költészetét.

Az első világháború idején háborúellenes verseket írt; 1915-től férje, Czobél Ernő oldalán részt vett a munkásmozgalomban is. Napjaim (1922) című kötete már költészetének szocialista tartalommal történt gazdagodását mutatja. A húszas évek elején követte a foglgyeseregyezmény alapján kiszabadult férjét a Szovjetunióba, ahol különféle tudományos intézetekben dolgozott. 1938-tól a moszkvai Új Hang, 1940-től a moszkvai Kossuth rádió munkatársa volt. 1946-ban tért haza, s azóta egymás után jelentek meg versei kötetek. Műfordításait is kiadó; szovjet irodalmi alkotások művészi fordításáért József Attila-díjjal jutalmazták.

MÉG EBBEN a hónapban megnyitja kapuit a zánkai úttörőutató. A megyéből 142 pályás — többnyire kiváló őrök, illetve őrsi tagok, köztük egészségügyi, közlekedési és mezőgazdasági, illetve egyéb szakértői versenyek győztesei vesznek részt.

Hattyúhús

Ismeretes, hogy a hattyúk igen ragaszkodnak a párjukhoz. Vannak olyan esetek, hogy az elővegyült hattyú bánatában elpusztul, miután semmilyen életmet nem fogad el. Rendkívüli eset történt nemrég Moszkvában. Az egyik tóban élő hattyú elvesztette párját. Egy hónapon át elrejtőzött az emberek elől „házában”, majd megjelent a közben kikelt fiókákkal, melyek párja utolsó tojásaiból keltek ki.

ÁRAMSZÜNET

Június 7-én 7 óratól 15 óráig áramszünet lesz Debrecenben a Honvéd utca páratlan oldalán, a Tanácsköztársaság úttól a Viola utcáig, a Szegefc utcán a 4—11. számig; június 8-án reggel 5 óratól este 6 óráig a következő helyeken: Nagy Sándor József-domb környéke, Köntösgáti Iskola, Névteny, Partizán, Görgény, Dévény, Kunhalom, Megyer, Torockó, Érmellék, Gyulai, Kócsag, Barcaság és Bokréta utcákban, Pósa utcán végig, Világos, Hargita utcán, Császár Péter utcán a 28. számtól a Kunhalom utcáig, Tegez u. 93-tól a Kunhalom utcáig és a Téglavetőben.

— Ugye itt nincs tal? Tud akár egy ifjút mutatni?
K. E. először körönlátom a mozdintene is két gyereke köző szelén búslá megmondolja magát.

— Majdnem mir nem érzi jól magó fáznak, belázasodnó. Még tán könnyebb portosok. Miért van Talán mert nem van Reggel kocsin jön mennek el. Szinte alakul ki köztük: Wartburgon, kit Persze, az értékek tisztában, de a mázik". Szóval kocsin mikor mozoznak, szabadon? Reggel mikor hazaérnek pa vagy a mama, vagy olvasni, főz mennének velük játszóterre! Ahol ugyan lehet, de — por, füst — má fűves játszóteret!

Nem számoltam kevés lehet. Azt nyrevettem, mondom nagy öröm debreceni. Hol síel, hol zenévesek és a mezege? Sehol. A végdon? Építsen jönnek egyre-más míg a legfontosabb gyan: — És az övögyleget legye mozogjon a jöve — Egyrészt keövnők. Több gyeez nem azt jelent ban mozoghatár ügyeletünk nem denkire. Ellenkez

A magasugró

elvezelt, 1891. június
nyai Sarolta, az ismert

tanítóképzőben szerzett
ben tanítónő lett. Első
miskolci, majd budapesti
tek meg. Indulására a
Nyugat költői hatottak,
hamarosan megváltozott,
higgadság, s egyben
jellemző költészetét.

aború idején háborúcl-
1915-től férje. Czobél
vett a munkásmozgá-
m (1922) című kötet
szocialista tartalommal
ását mutatja. A hűszas
ete a foglaltságra egyez-
szabadult férjét a Szov-
ülönfőle tudományos in-
zott. 1938-tól a moszk-
40-től a moszkvai Kos-
atársra volt. 1946-ban
ta egymás után jelentek
ei. Műfordítóként is ki-
almi alkotások művészi
Attila-díjjal jutalmaz-

N a hónapban meg-
zánkai úttörőfőbor.
2 pajtás — többnyire
letve őrsi tagok, köz-
gyi, közlekedési és
illetve egyéb szak-
ek győztesei vesznek

vűhűség

hogy a hattjúk
dnak a párjukhoz.
n esetek, hogy az
hattjú bánatában
utján semmilyen
fogad el. Rendki-
nt nemrég Moszk-
ük tóban élő haty-
te párját. Egy hó-
tözött az emberek
t, majd megjelent
elt fiókákkal, me-
utolsó tojásiból

MSZÜNET

7 órától 15 óráig
esz Debrecenben a
páratlan oldalán, a
uság útjától a Viola
II utcán a 4—11. szá-
án reggel 5 órától es-
következő helyeken:
ózsef-domb környé-
Iskola, Névtelen,
ény, Dévény, Kunha-
Torockó, Ermellék,
g, Barcaság és Bokré-
Pósa utcán végig, Vi-
utacán, Császár Péter
zámától a Kunhalom
93-tól a Kunhalom
elavetében.

ngasugró

Lámpás, mely másoknak világít

Ha azt hallom, hogy peda-
gógus, már a gyerek áll
előttem. Lehet, azért,
mert még kevessebb vol-
tam ilyen helyzetben.
Hogy meg lehet szokni a
pedagógusmunkát is, hogy bele
lehet unni? Nem hiszem. Tanítónő
leszek. Az alsó tagozatosokkal foglal-
kozom majd. Azt hiszem, hogy min-
den megnyilvánulásuk őszinte. Ol-
vasni lehet a tekintetükből, a szem-
ükből. Az érzés, ahogy várnak és
körülvesznek, figyelnek, sohasem
titkolt, de nem is mesterségesen
szított. Azt is mondhatnám, hogy
még az érzésük is az én munkám
eredménye.

Csillogó a szem, mosolygó az arc,
amikor V. I. tanítójelölt beszél. Pe-
dig az életről, a nagybetűs Életről
nemcsak elképzelései vannak. Tap-
asztalatai is. Három évig várt, hogy
a tanítóképzőbe bekerülhessem. Há-
rom évig gyűjtötte maga körül a
mosolyokat. A keserűség könnyei-
nek szorongatását nem ismeri. Vagy
már elfelejtette volna azokat az éve-
ket, amikor képesítés nélkül taní-
tott? Vagy a hit erősödött benne,
látva a gyakorló iskola kitűnő pe-
dagógusait, akikhez hasonló szeret-
ne lenni, s akitől a hivatásszerete-
tet is tanulhatta? A hivatásszerete-
tet meg a gyerekek szeretetét. A
kettő persze mennyire összekapso-
lódik! Harmonizál. Ahogy a „kis
tanító néni” is harmonikus ember-
nek tetszik. Csak megőrizze jóked-
vét, derűjét. Tanítványai dicsérik
érte.

— Ugye itt nincs baj a hangulat-
tal? Tud akár egy szomorú, letört
ifjút mutatni?

K. E. először körbenéz az udva-
ron. Látom a mozdulatán, hogy már
intene is két gyerekre, aki a homo-
köző szélén búslakodik, de aztán
meggondolja magát:

— Majdnem mindennap akad, aki
nem érzi jól magát. Könnyen meg-
fáznak, belázasodnak a gyerekeink.
Még tán könnyebben, mint a kiscso-
portosok. Miért van így, ki tudja?
Talán mert nem mozognak eleget.
Reggel kocsin jönnek, este kocsin
mennek el. Szinte külön kis verseny
alakul ki köztük: kit hozott az apja
Wartburgon, kit Volkswagenen.
Persze, az értékekkel még nincsenek
tisztában, de a márkákat már „jeg-
zik”. Szóval kocsin ide, kocsin oda-
mikor mozognak ezek a gyerekek
szabadon? Reggel nem. Délután,
mikor hazaérnek velük, örül a pa-
pa vagy a mama, ha pihenni tud
vagy olvasni, főzni. Nemhogy le-
mennének velük a szűk és zsúfolt
játsszótérre! Ahol játszani, mozogni
ugyan lehet, de jó levegőt szívni
— por, füst — már kevésbé. Hány
füves játszótérrel látott már?

Nem számoltam meg, de biztosan
kevés lehet. Azt mindenesetre ész-
revettem, mondom, hogy télen nem
nagy öröm debreceni gyerekeknek
lenni. Hol szél, hol szánkózik a ti-
zenévesek és a még fiatalabbak se-
rege? Sehol. A város enyhítsen a
gondon? Építsen dombokat? Addig
jönnek egyre-másra a kérdések,
míg a legfontosabb is csak kibugy-
gyan: — És az óvoda mit tesz azért,
hogy eleget legyen levegőn, sokat
mozogjon a jövődők nemzedéke?

— Egyrészt kevesen vagyunk,
óvónők. Több gyerek jut ránk. De
ez nem azt jelenti, hogy szabadab-
ban mozoghatnak, hogy a fel-
ügyeletünk nem terjedne ki min-
denkire. Ellenkezőleg. Természete-

ján megláttam egy bemutató órán.
Én még palatáblával kezdtem a ta-
nítást. Szigorúbb idők voltak, de a
mai gyerekek hatszor annyit tud-
nak, mint mi tudunk. Persze, bő-
vült az ismeretanyag, többet is kell
elsajátítaniuk. A legkülönbözőbb
helyről szerzik az ismereteiket. Ne-
künk kell ezeket egy képzeletbeli
csomóba, batyuba kötünk, hogy
amit megtanultak, el ne szórják,
szét ne hulljon. Ha jó erős a kötés,
akkor is könnyen kibontható. És
nincs az a batyu, amibe ne férne
még. De ha széthull, akkor vége.
— Maradjunk ennél a hasonlat-
nál! Ki segít a pedagógusnak be-
kötni a batyut?

— Így nem lehet semmire se men-
ni. Maga a diák megmondja, hogy
ő nem akar és nem is akar tanulni.
De az anyjék erőszakolják, mert-
hogy az egyetemen meglenne neki
a hely, csak itt bírja ki azt a négy
évet. Persze nem hiszek én abban a
helyben meg abban az egyetemen,
még a papának sem, aki pedig min-
dig beküldi ide a feleségét, ha már
híret veszi, hogy rossz jegyet kapott
a lánya. A mama jön is nagy sebbel-
lábbal, és még benn sincs a szobá-
ban, de már rákezd, hogy hogy le-
het ez, az ő lányának mindig csupa
ötöse volt otthon. Biztosan megfé-
lemlítjük, megijesztjük, azért nem
tud felelni.

hogy a gyerekekben vagy az általános
iskolában lehet a hiba. Az történt
ugyanis, hogy jelentkezett ide hoz-
zánk egy kislány, jeles átlaggal. A
beszélgetés során kérdeztük, mit
szeret a legjobban, mi szeretne len-
ni. A matematikát és a történelmet
szereti, mondta. De hogy öt mennyi-
nek az egy százaléka, és hogy hol
van Anglia meg Svédország, azt nem
tudta. Hogy lehet ennek a gyerek-
nek jeles bizonyítványa? — tőp-
rengtünk. Míg meg nem tudtuk,
hogy a papa párttitkár a faluban, s
valami rosszul értelmezett tisztelet-
ből, elvtelenségéből, nem tudom mi-
ből, a tanárok nem adtak rossz je-
gyet a lányának. Becsapták így a
papát is, a lányt is, de magukat is.
Hogy most mit csinálnak a kislány
szülei? Igyekeznek máshol széjjel-
nézni. Nem mi küldtük el őket.

— Falun nevelkedtem. Tudom,
mit jelent ott élni. Ismerni minden-
kit, és ismertté lenni mindenki előtt.
Tudni, ki minek örül, miért bánatos,
belátni a családi otthonokba. Az el-
esett gyerekeken szeretnék segíteni,
nem a professzorok kiválasztott gyere-
keiben, mint itt a képző gyakorlójá-
ban. A pályázatomat is olyan hely-
re adtam be, ahol tudom, hogy egy
külön túlkoros osztály is van. A csa-
ládi problémás gyerekek közé aká-
rok menni. Világéletemben az
ilyenekért rajongtam. Bármennyire
rossz képzeteket kelthet is ez. Dehát
nincs mit tagadni: a gyermekneve-
léssel sok még a gond. És itt van a
cigánytanulók problémája. Mielőtt
a képzőbe jöttem volna, olyan hely-
lyen tanítottam, ahol az osztályom-
nak több mint a fele cigány volt.
Szerettem közöttük lenni, és a szü-
leikkel is tudtam beszélni. Volt te-
kintélyem. Lehet, hogy ezek a siker-
élmények vezettek most, amikor be-
adtam a pályázatomat. — Cs. V. el-
tökélt, de kisebb hévvel szól. Bí-
zik magában. Nem telik el egy hó-
nap, és már a kezében lesz a diplo-
mája, hogy próbára tegye a hitét és
az erejét.

— A legnagyobb segítség maga a
gyerek. Ha ő nem akarja, hiába
erőlködünk mi, könnyen kárba veszt
mindaz, amit bele akarunk sulykol-
ni, amire meg akarjuk tanítani. De
bonyolult dolog ez! Mert az megint
csak rajtunk — vagy rajtunk is —
múlik, hogy mit és mennyire szeret
meg egy kisiskolás. A szülő háznak,
az otthonnak azonban legalább
olyan nagy szerepe lehetne, mint
nekünk. Ezzel persze, hogy lehetne,
már azt is megmondtam, hogy nem
vagyunk elégedettek az otthoni ne-
veléssel. A háború után sokáig a
kettős neveléssel volt baj. Azzal,
hogy sokszor hiába erősködünk,
hiába magyaráztunk, az iskolást
mégiscsak beírták hittanra, mégis-
csak el kellett mennie minden vas-
árnapi templomba. Ma már ilyen
gondunk nincs. Otthon nem törő-
nek azzal, hogy a vasárnap délelő-
től a misén tölti-e a gyerek. De az-
zal se túlságosan sokat foglalkoz-
nak, hogy mit csinál, tanul-e. Egyre
többször hallom, ahogy itt is, ott is
hangoztatják — és nemcsak a pa-
rasztemberek —, hogy „én tanítam
meg ezt a kölyköt — és itt károm-
kodnak egyet —, minek van akkor
az a sok tanár meg tanító?”

— Mi a véleménye az általános
iskolai oktatás színvonaláról?
— Olyankor kérdezi, amikor csak
elmarasztaló lehet a véleményem.
Pedig a helyzet nem ilyen egyér-
telmű. Négy évig magam is tanítot-
tam általánosban. Tudom, mi min-
dennel kell ott a pedagógusoknak
megküzdeniük. Faluhelyen, tanya-
kon szinte még általános a pedagó-
gushány. Vagy ami egyre meg-
nyeri a fluktuáció. A gyerek meg-
érzi, ha lazítani lehet. S mert nem
fejtett az öntudata, mit sem törődik
azzal, ha elmarad a tanulásban. Őt
a jegy érdekli, s az gyakran lehet
jó is. A hiányt pedig viszi magával,
ahogy megy tovább, iskoláról isko-
lára. És itt a középiskolában döbben
csak meg, hogy társai mennyivel
többet tudnak.

— Tudja, mit szeretek én a ta-
nításban legjobban? — kérdez rám
P. J. — Pedig már idestova negyven
éve tanítok. Azt a pillanatot, amikor
belépek a gyerekek közé, és mind-
járt csend van. Ha kicsit líraian
akarnám magam kifejezni, azt mon-
danám, ahogy elhallgat az osztály,
úgy hallgatnak el bennem is a gon-
dok. Tudom, nem sok újat mondok
ezzel, dehát nem csodálatos hivatás
már ezért is a miénk? Minden gyere-
knek más, másképpen is kell bábni
vele. Most, hogy új szelek fújdogál-
nak a pedagógiában, most meg kü-
lönösen. Kiscsoportos foglalkozás,
differenciált oktatás — csak lestem
először, amikor a tanítók akadémiá-

— A lemaradást persze lehet pó-
tolni.
— Lehet, csak igazában nagyon
nehéz. Akarat kell hozzá és annak a
beismerése mindenekelőtt, hogy
csakugyan van pótolnivaló. A bajok
ott kezdődnek, amikor ezt nem is-
meri be, nemhogy a gyerek, de a
szülő sem. Ilyenkor rosszindula-
túaknak nevezik a pedagógusokat.
— Példa van rá?
— Friss nincs. Illetve van egy, de
ez nem „tisza példa”. Ugyanis nem
mondták ránk, hogy rosszindulatúak
lennénk. De azt sem ismerték el.

Magam sem tudom, jókor érke-
tem-e vagy a legrosszabbkor. T. I.-t
paprikás hangulatban találom.

Június első ünnepe, piros betűk-
kel. Pedagógusnap. Lehetett volna
köszöntőt írnom, csupa fényvel és
csupa örömmel. Dehát az élet, a leg-
nagyobb tanítómester se nem csupa
fény, se nem csupa öröm. A kezes-
lásban totyogók madzagjaitól a
kemény gyalulású iskolapadokig és
onnan is tovább kalauzolók, a
gyermekvezetők tudják ezt legjob-
ban. Mint ahogy ilyenkor, pedagó-
gusnapon ők érzik legjobban, hogy
a „lámpás”, mely másoknak világít,
mennyi fényt vet magukra is.

Márkus Béla

Barátok közt Klaipedában

Hivatalos kiküldetésben töltött külföldi útról kellene beszámolni, de a döntő élményeket nem a kapcsolatok felvételének hivatalos része jelenti. Az a természetes és magától értetődő barátság, szíves vendéglátás, a kialakult személyes kapcsolatok tolnak először emlékeztünkbe egyhetes klaipedeai tartózkodásunkról, amely csak fokozza azt az óhajt, hogy e kapcsolat intézményes része is tartós és mindkét fél számára gyümölcsöző legyen.

Litván barátainkkal a Kodály-emléknapokon ismerkedtünk meg, február elején. Jonas Kasnauskas igazgató, Lucija Japertiene zongoratanácsvezető tanár és Bronius Salciulis, az elmélettanészek vezetője kezdte el az ismerkedést a magyar zeneoktatással, zenei életteli, elsősorban Debrecen, a debreceni zenei élet tükrében. Tapasztalatainkról két újságicikkben is beszámoltak a Tarybene Klaipeda című helyi lapban. Kasnauskas igazgató a Kodály-emléknapokról írt hosszabb cikket, összevetve a két ország zeneoktatási rendszereit. Salciulis a magyar zeneoktatási rendszerről írt ismertető cikket a lapba. Számos eredményünket követésre méltónak találta, és a Kodály-módszer megismerését szorgalmazta fejtegetésében.

ZENEI ESEMÉNYEK TAPASZTALATOK

Április 27-én és 28-án folyt a városban a litván zenei szakközépiskolák ún. teoretikus konferenciája. Nem valamiféle összehangzattani vagy szolfézs-vita jelentette itt a „teoretikus” jellegét. A litván iskolából értesítéssel és középfokú zenei végzettséggel kikérülő fiatalok ugyanis mindjárt oktatói tevékenységet kezdenek művelődési házakban, tanfolyamokon. Három év alatt munkájuk mellett végzik el a tanárképzőt, amely aztán az állami zeneiskolákban — úgynevezett gyermekzeneiskolákban — való tanításra jogosítja őket. Karvezetői végzettséget is szereznek végzőseik — ez a mi szakközépiskolánkban nincs is, és már korán beállnak a zenei népművelés sokágú munkájába. Így szükséges, hogy ismeretterjesztő előadásokat is tartanak. A teoretikus konferencián az iskolák legkiválóbb növendékei olvassák fel dolgozataikat, amelyeket tanáraik útmutatása alapján egy-egy témáról készítettek. Így munkájukban állt részt venni az előadás, amelyet S. Simkusról, az iskola névadójáról tartott egy fiatal növendék. A kitűnő fordítás segítségével — két magyar anyanyelvű tanár is van Klaipedában — megismerkedtünk ennek a népdalgyűjtő és -feldolgozó litván zeneszerzőnek munkásságával, amelynek egyik része a klaipedeai iskolának mintegy fél évszázaddal ezelőtt való megalapítása és sokáig saját erőből való fenntartása volt. Műveiből, feldolgozásaiból is hallottunk az előadás illusztrálásaként.

Két növendékhangverseny és a hangszeres órák látogatása meggyőzött minket arról, hogy a Litván Köztársaság zenei nevelése méltó részét képezi annak a szovjet zeneoktatásnak, amely oly sok kitűnő művészt adott a világnak. Érdekes volt számunkra a népihangszertanok megismerése. Ide sorolják a tangóharmonikát, bizonyos népi fűvös és pengetős hangszereket. Ezek a hangszereken nemcsak a népi zenét, hanem a legkülönbözőbb műzenei átiratokat is játsszák. Nekünk például Brahms egyik magyar táncával kedveskedtek a közeli tengeri fürdővároska, Palanga zeneiskolájának tanuló.

A rohamléptekben fejlődő város — tíz év alatt mintegy kétszeresére emelkedett, s ma 140 000 főt számlál a lakosság — zenei élete még nem érte utol ezt a nagy felívelést. Az itteni színháznak nincs még operaszínpont, nincs állandó szimfonikus zenekaruk. Figyelemre méltó viszont amatőrjeik színvonala. A komoly énekesi felkészültséget igénylő Strauss-operettet, a Cigánybárót rangosan adták elő a műkedvelők, különösen kiemelkedett énekkaruk. Emlegettük a városi vezetőknek, hogy érdemes volna hivatalossá tenni a városi zenés színelőadások társulatát. Bizonyára hamarosan megéri a helyzet városi szimfonikus zenekar létesítésére is. Azt, hogy a városban nagy az érdeklődés a zene iránt, bizonyította a május elsejei felvonuláson részt

vevő nagyszámú zenekar és maga a városi fúvószenekar is. A Cigánybáró előadásán túl nem volt alkalomunk énekkart hallgatni, de tudjuk, milyen nagymértékben és milyen színvonalon kultiválják a litvánok, a másik két balti néphez hasonlóan, a karban való éneklést.

A VÁROS, AZ EMBEREK

Bárhol fordultunk is meg, a barátság, az emberi melegség légrétegezték. Voltunk kitűnően felszerelt általános iskolában és tanítóképző intézetben, egy csodálatos szépségeket feltáró borostyán-műzeumban, amelynek népművészeti kiállítását is igen tetszett. Barátaink elmondták a köztársaság népének múltjából a legfontosabb eseményeket, ismertették velünk jelenlegi életüket, vágyaikát, törekvéseiket. A városi pártbizottságon tett látogatásunkon J. Gureskas első titkár tájékoztatásából bepillantást nyertünk a város jövőjébe, amelyet különben saját szemünk „bepillantásával” is észlelhettünk. Valóságilag új város nőtt a régi Klaipeda mellett, ahol örömmel láttuk a Debrecen utcáit is. A földből nagy hirtelenséggel kinövő házak mellett még nem mindenütt készült el a kövezet, de a lakáshoz jutottak inkább veszik meg egyelőre a csizmát, mintsem ezért ne vegyék át a modern, kényelmes otthonukat. Egy pár hónap, és megvan az úttest, a járda is.

Kitűnítő figyelmességgel foglalkozott velünk a helyi sajtó. Két ízben is jelent meg fényképes riport küldetésünk látogatásáról, külön cikk a debreceni—klaipedeai kapcsolatokról, és ott-tartózkodásunk alatt jelent meg a magyar zeneoktatásról szóló cikk is. Jellemző az érdeklődésre, hogy amikor a Debreceni Népi Együttes számára hozott üzenetet a szállodába egy rokon-szenves házaspár, rögtön megismertek minket. Csodálkozásunkra kijelentették: ő, önként itt Klaipedában már mindenki ismeri!

Emlékezetes élmény maradt a színpompás május elsejei felvonulás is, amelyet a dísztribünről nézhettünk végig.

A TENGER ÉS SIVATAG

Közlekedésünket igen megkönnyítette az, hogy a testvériskolának saját kis autóbúsa van. Így nem jelentett nehézséget a környék megtekintése. Mindenütt régi ked-

ves ismerősként üdvözöltek minket, akár múzeumot, akár zeneiskolát vagy más intézményt látogattunk meg. Persze, az autóbúsa sem vihett el mindenhol. Még hagyján, ha komponálhatunk a meridai földnyelvre, mert az felveszi a buszt. De ahhoz, hogy átessünk a tengeri hajózás tűzkeresztségén, csak kis bárkák lehetnek közlekedni. Ez eleinte igen tetszett is. Csak amikor a nyílt tengerre kerültünk, és időnként a függőleges testhelyzetet a vízszintes váltotta fel, éreztünk bizonyos szorongást, és vágytunk vissza az öbölbe, illetve még inkább a szárazföldre. Akárhogy volt is, oklevél bizonyítja, hogy dr. Sipos Sándorné, Straky Tibor és Keuler Jenő debreceni zenebarátok bevonultak a „rettenthetetlen tengeri farkasok” közé.

Kedélyes élményben volt még bőven részünk, hiszen muzikusok csak jókedvű emberek lehetnek. De voltak is helyzetek, amelyekben nem lehetett nem nevetni. Vytautas Aleksijunas igazgatóhelyettes filmje meg is öröközte a legdrágább jeleneteket, amelyek között nem megvetésre méltó az, amely bemutatja, hogy a debreceni küldöttség tisztas tagjai hogyan másztak fel négykézláb a tengerparti homokfalra. A meridai földnyelv egyes parti részei ugyanis valódi saharai homokosivatagnak felelnek meg, s bár a homokot, amely a településeket is pusztulással fenyegette és a múltban olykor továbbköltözésre is késztette, ma már megkötik fátelépítéssel, idegenforgalmi érdekességgé ma is meghagytak néhány sávot. Meghatottan álltunk meg a hároméves német megszállás ellen harcoló hősök emlékműve előtt, és tisztelt adóztunk a nagy humanista írót, Thomas Mann emlékének, aki nida házában élt és dolgozott a harmincas évek elején. (Nida a fél-sziget szép üdülőhelye.)

Ez a néhány kiragadott emléképképe persze nem több, mint annak jelzése, hogy utunk tanulságos és élménygazdag volt. Kollégáinknak, kedves tolmácsainknak és valamennyi ottani barátunknak köszönjük az ott töltött 7 napot. „Aciu” — így hangzik náluk a köszönő szó — és „Visogiaro” — a viszontlátásra. (A szavakat hallásból ismerjük, lehet, hogy másként írják.) Ezzel a szóval búcsúztunk barátainktól a vilniusi repülőtéren. Várjuk őket legközelebb itt, Debrecenben.

Straky Tibor

soha nem beszél róla. Nem tartja említésre méltónak.

Talán hónapok, de lehet, hogy évek teltek el, míg közelebről megismertem, holott megszámlálhatatlanul sokszor dolgoztunk együtt. Arra azonban emlékszem, hogy már a hadifogoly-szolgálatnál egyike volt azoknak, akik a legeredményesebben dolgoztak. Mások fontoskodtak, beszédekkel mondtak, jöttek-mentek, tündöklöttek, ő egyszerre megjelent néhány munkással és három mázsa lisztel. Az talán valaki a Vörös-keresztben felvette, hogy a kórházakban meg kell szervezni a fűtést. Valóban mozgósító beszédet mondott; hatalmas megtapsolták. En is, bár tudtam, hogy a legszebb beszédőtől sem melegszenek fel a kórtermek — ugyanis a gyűlésen egyetlen megvalósítható javaslat sem hangzott el. Akkor egy élénk szemű, szürke nő felállt, és csendesen bejelentette, hogy aznap már majdnem száz mázsa fát és szenet szállítottak a kórházakba. A kérdések tömege zúdult rá: Honnan? Ki? Miért? Mikor? Halkan válaszolt: „Megkérték... Volt olyan szíves... Belátta...” Ronkainé volt. Senki sem figyelt fel rá, én sem. Így történt mindig... Ronkainé nem beszélt sokat, hanem cselekedett.

Aztán kinevezték tanítónak az epreskeri iskolába. Ott találkoztam vele, mert az a hír terjedt el osztályáról, hogy a legjobb a városban. Hosszan faggattam, de majdnem minden eredmény nélkül. Később azonban a gyermekek elmondták, hogy a rongyosaknak ruhát szerezett, az éhezőknek lisztet, olajat és tejet, az osztálynak könyveket, füzeteket. Az egyik gyerek elmondta, hogy kórházban fekvő édesanyja helyett ő mosta ki a szennyes ruhákat. Az osztály való-

K. VINCE MÁRIA

MARGARÉTÁK

Abbahagytam a vasalást, mert hirtelen eszembe jutottál. Nem tudom, mitől és hogyan, csak hóna alá kapott az emlékem — talán a sok színésztörülköző okozta —, s már ott sétáltam veled a hegyen. Margarétákat szedtünk. Csak margarétákat. Biciklik lent csillogott alattunk messze. A kanyargós szerpentin. Kezem összeszurkálta a kavicsmászás közben, a nap sütött, s te 17 évesen még azon a délutánon meghaltál.

Csúszdát a szikláról, mintha játszanál, s szemed ott lent olyan volt,

mint az előszobaajtó üvege.

Sárga törülközők — sárga margaréták.

Most itt ebédelhetnél mellettem, dolgozni mennél, dühöngnél a pofonokért vagy örülnél a sikerednek, szóval élél, mint más. Reumád lenne, mert utáltál melegen öltözni, protézised. Reszkettél a fogorvostól.

Térdig jártunk a hamvas fűben, s ahogy lenéztünk a magasból, kitarukozott minden. Ott és akkor maradéktalanul boldog voltál, tudom. S a legnagyobb dolog boldogan meghalni.

Még most is tudni szeretném, mit éreztél repülés közben. Mert repültél, lengtél, mint egy trapézművész. Irigyeltelek.

Csodálkozva, rémületen néztél rám akkor, pedig tudhattad volna, mit akarok. Biztosan eszedbe is jutott egy perc múlva. Legalábbis reménykedem benne, hogy eszedbe jutott, mert könnyen szálltál, mint egy strály.

Sárga margaréták, sárga törülközők. Húsz év múltán mégis csak ezek jutnak eszembe mindent. Látod, milyen jó is nekéd! Az élet még az emlékekkel is könyörtelen.

Elvesztetted a szemmed kékjét, az arcod pirosságát, de időtlen nyugalmat kaptál helyette. Nem vasalod a törülközőket este kilenczkor, a fizesedre nem panaszodsz. Nincsenek indulataid. Igaz, örömed sincs. Csak alszol, de az nagy kincs, hidd el. — Nehéz lenyelni pirulákat és nem hoznak enyhülést.

A vasaló forró újra. — Te alszol. En szedgetem a tablettákat az idők végezetéig, pedig óvatosan, féltőn, vigyázva tisztítottam le a kapaszkodó kezét a szikláról, s ezzel megmentettelek minden rossztól, ami még rád várhatott. Megtartottalak örökre. Mire leértél, megbocsátottál. Ezt olvastam ki a szemedből.

Aludj nyugodtan. En nyelem a pirulákat mindaddig, míg visszatalálok ahhoz a sziklához.

Jót tettem veled. Ott talán megkapom a jutalmam.

KOVÁCS GYULA:

EX LIBRIS

Ronkainé férje

ban a legjobb volt. Ezek után nem is csodálkoztam rajta. Később megválasztották tanácsnagnak. Ettől kezdve rendszeresen találkoztunk az üléseken. Soha nem tűnt fel. Soha nem mondt beszédet, a leghosszabb felszólalása sem haladta meg az öt percet, de mindig okos dolgokat mondott, mindig hasznos javaslatokat tett. Minden javaslatát elfogadták, gyakran csak az övét.

Ma is tanácstag. Az ő választókerületében a legtisztábbak az utcák, a legjobb a véradási mozgalom, és onnan fut be a legkevesebb panasz a tanácshoz, mert amit lehet, elintézik ott. Részt vesz a nőmozgalomban is.

Talán apró dolgok ezek. De hogy mennyi munka van mögöttük, azt gyanítani is alig lehet. Az osztálya ma is igen jó. Csodálatos módon mindig ráér arra is, hogy pedagógusi teendői elvégzése mellett választóival, a kerületével, a Vörös-kereszttel, a nőmozgalommal foglalkozzék. Néhanyszor voltam náluk, rendszerint a férje hívott meg egy feketére vagy egy pohár frissen szerzett kisüstitre. Mindig tökéletes rendet találtam náluk, a vacsora mindig elő volt készítve.

A feleségem későn jár haza — világozott fel Ronkai —, de itthon mindig rend van, ezt megkövetelem... Ronkai jól megteremt, tekintélyes férfi. Húsz éve osztályvezető. Ahol megjelenik, magára vonja a figyelmet. Szeret jól enni-inni. A nők szemébe is belenézget, nem is sikertelenül. Tehát mindent megkapott az élettől, amire vágyott, kivéve gyerekeket. Ez az egyetlen bá-

nata, amibe azonban már beletörődött. Otthonában nem csinál semmit, de hát OSZTÁLYVEZETŐ-től nem lehet elvárni, hogy a parkettet fényesítse. (A parkettet mindig kifogástalan állapotban találtam.) Egyszer nézegettem náluk a könyvespolcot.

— A könyveket nézegeted? A feleségem... En... tudod... Nem nagyon érek rá olvasni, ha az embernek minden idejét lekötí a munka...

Ezen elgondolkoztam. Kinyitottam néhány könyvet, valamennyi magán hordta az olvasás jeleit. Ugyan, mikor ér rá ez az asszony még olvasni is? — tűnődtem magamban.

Nemrég egy buszmegállónál találkoztunk.

— Hova, hova?

— Az Epreskertben tanácsot adok számodra.

Már éppen meg akartam kérdezni tőle, hogyan osztja be idejét, amikor megérkezett a busz. Tömve volt. Befurakodtunk. Amikor az utasok felismerték Ronkainét, legalább tizen felálltak, hogy helyükért átadják neki. Úgy tűnt nekem, mintha az autóbús hirtelen kiürült volna. Margit elpirult. Így elpirulni még nem láttam ötvenéves nőt. Halk köszönetet rebegett s leült. Nem tudtam vele folytatni a beszélgetést, mert az epreskertiek körül fogták. Leszállás után még kezet sem foghattunk. Hát ilyen asszony ő. Kétségtelenül megérdemelte a kitüntést. De ebben a városban nincs olyan ember, aki fel tudná mérni azt a munkát, amit huszonöt év alatt önzetlenül és hihetetlen kitarással végzett.

VISS

Szobrász, vésnök, képzőművészünk nakkal is kitüntetett. Miklós. Visszaemléks a székely népdalból, dat, származására utat. Borsos Miklós képmánya színezik a regényes elemei: a sége, a vállalkozási nyeihez kapcsolódó történeti jelentőségét életútjának vonzó mosolyogható vissz kertelenségek; alkot szerző írói kvalitása.

Borsos Miklós sz miközben életét, ezt értékes művet, kam kezdte, s ezzel a sz maradt világlátró cs ben, később szobrász mélt megillető rang után, majd visszaem kéletes emberi hitel is.

Sorsa a művészeti korai egyike. Kido ziumból, nem érettes iskolára is később kérte, azt sem végez tanára lett. A beille vényesítési készség egy rendhagyó párt magánéka. Gyermek ti monográfiák ol folyásoló legelső elm roly művészettörté kapja négy képeért borításáért az első titkát: „A szellem je

De nem is róla a nem a férjéről.

Néhány nappal adása után elcsipett — Hej! Dezső!

— Nam. Kezet fogtunk

— Olvastad?

— Mit?

— Az újságot. K leségemet.

— Hogyne! Grat megérdemelte.

Bosszúsan legyint

— Rólam megfeks szólás e h h e z ?

Mit szójak hozzá

mult. Ezt meg is nyújtottam a kezem

zak. De mintha nek a közeli presszóba

ketére. Olyan fontos

rögtön gyanítottam

komoly mondanív

rendelte a kávé, r

— Nem értem... sem értem — mon

gátda a karomat.

Ugyebár, mi rége

mást?

— Igen, kabé hu

— Dolgoztam?

— Igen.

— Jól dolgoztam

Erre sem mond

loban mindig meg

pontosabban azt, a

le.

— És most elefe

— keseregett... A

takarítottuk el, ott

a földet osztottuk,

kor az üzemek á

voltam. Amikor a

zettek szerveztük

forradalom után h

tam... Mindenb

szemet. Most pedi

rólam.

Ronkai igazat r

munkából kivette

Még most is tudni szeretném, mit éreztem a pillás közben. Mert pütlél, lengtél, mint egy trapézművész. Iri-eltetek.

Csodálkozva, rémülten néztem rád akkor, míg tudhattad volna, hogy akarok. Biztosan eszedbe is jutott egy-egy múltva. Legalábbis emlékeidben benne, hogy eszedbe jutott, mert könnyen szálltál, mint egy sirály.

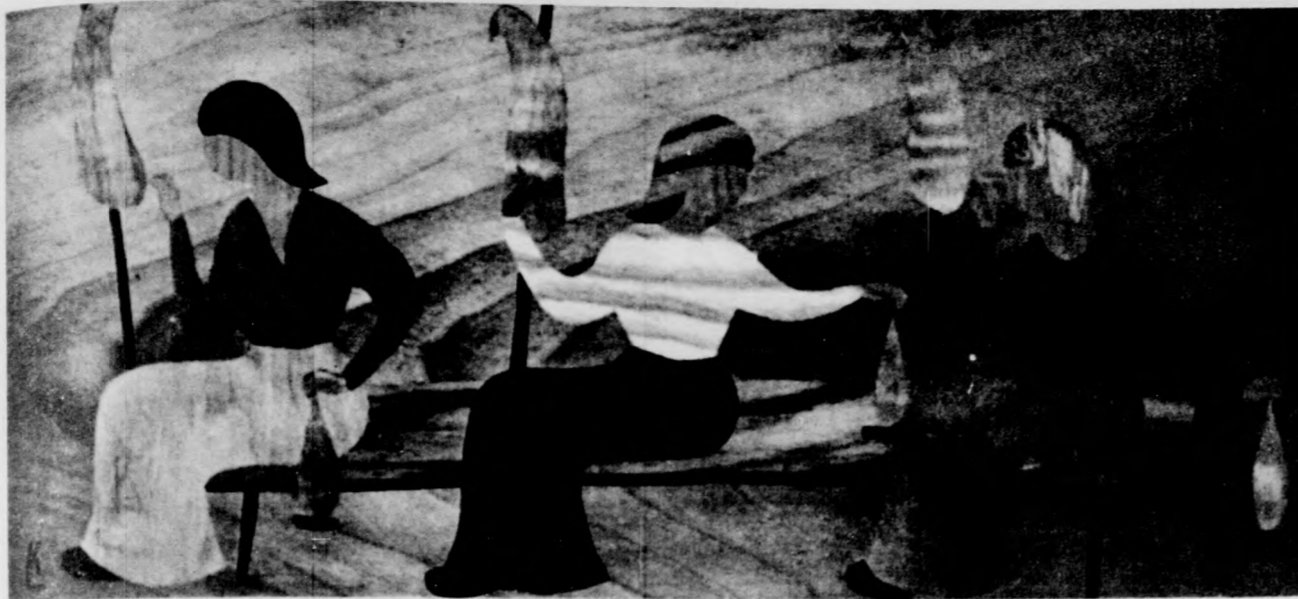
Sárga margaréták, sárga törülközők. Húsz év múltán mégis csak megjutottak eszembe. Látod, minden jó is nekéd! Azért még az emlékekkel könnyörtelen.

Elvesztetted a szerető kéjét, az arcod rosságát, de időtlen agalmat kaptál helyette. Nem vasalod a törülközőket este kikapcsolva, a fizetésedre nem panaszkodsz. Ninnek indulataid, az, örömed sincs. Ak alszol, de az nagy hidd el. — Ne lényelni pirulákat, nem hoznak enyhítést.

A vasaló forró újra. Te alszol. En szedem a tablettákat az éjszakai végezetéig, pedig teljesen, féltőn, vízbe tásztottam le a paszkodó kezét a kádlól, s ezzel megintettelek minden szótól, ami még rád vonatkozhatott. Megtartották az örökre. Mire leérem, megbocsátottál. Ezt tartam ki a szemérem.

Aludj nyugodtan. En nem a pirulát mindaddig, míg vizsgálatok ahhoz a kádlához.

Jót tettem veled. Ott kaptam meg a jutalmam.

KISS LÁSZLÓ: FONÓK (INTARZIA)

VISSZANÉZTEM FÉLUTAMBÓL

Borsos Miklós önéletrajza

Szobrász, vésnök, grafikus, hazai képzőművészetünk nemzetközi díjakkal is kitüntetett mestere Borsos Miklós. Visszaemlékezésének címe, a székely népdalból kiemelt mondat, származására utal.

Borsos Miklós könyvét olvasmányos színezik életének epikus, regényes elemei: a színhelyek bőrsége, a vállalkozásaihoz és élményeihez kapcsolódó személyek történeti jelentősége és leginkább életútjának vonzó romantikája: a hírnév és megbecsülés felől megmosolyogható visszautasítások, sikertelenségek; alkotásá avatják a szerző írói kvalitásai és morálja.

Borsos Miklós szerző volt már, miközben életét, ezt a fordulatos és értékes művet, kamaszfejjel „írni” kezdte, s ezzel a szerzővel azonos maradt világljáró csavargásai között, később szobrásziskerei, érdemeit megillető rangjának elérése után, majd visszaemlékezésének tökéletes emberi hiteltel megírásakor is.

Sorsa a művészettörténetben gyakoriak egyike. Kidobták a gimnáziumból, nem érettségizhetett, a főiskolára is később jutott be, mint kérte, azt sem végezte el, de később tanára lett. A beilleszkedési, önérvényesítési készség hiánya miatt egy rendhagyó pályát mondhat a magáénak. Gyermekfővel művészeti monográfiákat olvas; sorsát befolyásoló legelső élménye Lyka Károly művészettörténete. 18 évesen kapja négy képéért és egy rézdamborításáért az első és legszebb kritikát: „A szellem jelen van”. Meg-

szállott autodidakta. Húszévesen már vizsgázott vésnök és aranyműves. Korán megtanulja, hogy első-sorban önismeret és szorgalom a legszükségesebb tényező egy művész szellemi-etikai háztartásában. Diákkori sikertelenségei önállóságra ösztönözték. Kudarcaival érlelt élmény szomjúsága még nagykorúsága előtt Olaszország felé hajtja. A nagyszabeni gyermekkor, a vizsontagságokban, megaláztatásokban bővelkedő győri diákkor után a művész első igazi hazája lett Firenze, ahol az iskolai gipszmodellek helyett koldusokat, utcai zenészeket, lézengőket rajzolt. Egykorú rajza bizonyítja: firenzei szállásánál szebbet nem álmodhat művész; földidézése harminc év múltán is elragadtatót vált ki, tegyük hozzá: az olvasóban is. Borsos könyvének legáthitatosabb fejezetét is olaszországi élmény: az irigy pályatársak által 27 évesen meggyilkolt Masaccio sorsa és életműve inspirálta.

Rövid pesti magánfőiskolás napjai után — az állami Képzőművészeti Főiskolára „tehetségtelensége miatt” nem vették fel — visszament Győrbe, hogy vésnöki munkával kiteremtse újabb olasz útja költségét. Akkor még csak érzi, miféle hajszolja lekepező ösztöne. Százzsám semmisíti meg rajzait, mire hosszú gyakorlat után elmondhatja: a mű olyan legyen, amivel másképp sohasem találkozunk, és mégis ismerős; újat a művész sohasem csinál, ha meg akar maradni, csak jót.

Másodsor Pohárnok Zoltánnal

járja Olaszországot, gyalog, éhezve, rajzolva és lelkesedve, itt-ott koldulva is. A lélek lelkesül, ha árnyékban van is, azért lélek — írja élete e nehéz, de tündöklő szakaszának összegzéseként.

Nehéz eldönteni, hogy Borsos visszaemlékezését dokumentumértéke, reflexióinak sohasem szellemeskedő megalapozottsága vagy a megközelítés módja teszi-e olvasmányossá. Gyermekkorát a jelenidejűség bensőségével idézi, óvakodik az áttisztázás előnyeitől, nála a mostohaanya is szeretni való aszszony, az apa jelentős figura, de nem testesít meg mitológiai méretű szélsőségeket; zongoraművész lánytestvére, aki elmeagyógyintézetbe került, az emlékirat feledhetetlen, mert gazdag érzelmi háttérű alakja.

Emlékezetek ifjúkori pajtásai Pandur József győri művész festőiskolájában: Illés Árpád, Endréd György; a későbbi pályatársak: Bernáth Aurél, Domanovszky Endre, Egrý, Pátzay, Erdei Viktor és művészi környezete; ez utóbbinak köszönheti pesti indulását. Egy rövid, szobrászi plaszticitás epizódban Kodályt látjuk szinte életközelségben Borsos főiskolai műtermében. Főlemelő a Kokoschkával való találkozás. A tárcaműfaj stílusmintája lehet a pesti avantgárd egy előadásának leírása, Kassák, Pala-sovsky Ödön vagy tihanyi író szomszédainak elegáns kisportréi.

Fejlett jogérzék, morális telítettség: a szülői ház sugalmazta példa teszi, hogy nem úgy ábrázolja önmagát, mint középpontot élete színhelyeinek bármelyik városában, hanem elsősorban a kor levegőjét, magatartásnormáit ismerteti, s ennek csak részeként önmagát. A művészetrajzokban gyakori önszánólamentálás, ripacszkodás, különködés, az elhivatottság mellőngető hangoztatása kimaradt ebből az írásműből (az olvasó nem csekély hálával adózik érte), aminthogy kimaradt a cinizmus, az önmagát távlatba állító, elidegenítő ironia is. Nem hiányzik viszont belőle a hála azok iránt, akiket megillet, nem hiányzik a munkának és mások tehetségének, erőfeszítéseinek tisztelése, az önművelés hasznainak gazdaságosan adagolt közvetítése.

Az íróként is művész Borsos hangvétele a szépen kimunkált köznyelv, amely nagy pillanatokban emelkedetten ível. Írói becsvágy nem keseríti a hatvan évi történet nagy vonalakban átfogó életpályarögzítését.

(Szépirodalmi Kiadó 1971.)

Solymos Ida

Nagy István három verse:

Anyám

Anyám a karjaim tudod, jó erősek, de nem védhetlek meg a hallgatástól és nem óvhatlak meg a rettegéstől: benned ringatóznak évtizedek óta. Behunyott-szemű álmódásaid nincs erő, mely megvalósítaná. S talán késő is már, mert a madarak tollazatukat igazgatják a fákon, az ágakról csipegetnek csak a földre néha-néha szállnak.

De nyarak jöttek, nyarak múltak s nem tért vissza a megálmódott széphanjú ismeretlen, a fészke üres. Fáj benned az élet hiánya, az ősz elvitte ifjúságod, néhány toll maradt belőle, hogy ráncaidat a homlokodról gyöngéden elsimítsa. Fölötted az ég is de magas! de magas. Ha szavaidnak ép szárnya lenne kirepülne a végtelenbe.

Alkony

Nem tudok már lágyan vallani régen meghalt bennem valami,

ami vigasztalt és elkísért ha már a csend is a földig ért,

segített, ápolt és kitakart, fölém is küldött zöld zivatart.

Nem tudok már lágyan vallani szavamat is ritkán hallani,

ha elbújdosik az ősz velem hiába fogja meg két kezem,

csak nézem szótlan az ágakat, magamban a bomló tájakat.

Ha járom az erdőt egyedül a fák homlokára rárepül

az alkony ijedt rettegése: gyorsul a bokrok szívverése.

Részletek

az „Ébredés” című ciklusból

2

a hajnal végigfutott az úton ereiből kicsapott a vére és páráit lihegetek körben a fák csodára vágytak a néma bokrok hiába várták izzadt levelek mert nem másodmagával jött a csend: ledől egy sziklára és elaludt

3

állók némán a tél udvarában hegyoldalon vergődik a reggel kutyák cibálják a csend vásznait és a fák ágain kifeszítve szárnyaikat szárítják a varjak őzek nyomát ösvény délelgeti az utcán harangszó hull a földre

5

elvadult tekintetem a földön most füvek örömen lelkesedve magára is harmat esőt zúdít megmártódom a rámszabott úrben szavakat keresek hogy nyílnak és a születés utáni csendbe beúszik lassan kedvesem arca

ban már beletörőn nem csinál sem SZTÁLYVEZETŐ-től rni, hogy a parkettét parkettét mindig ki-lapokban találtam.) ttem náluk a köny-

ket nézegeted? A fe-... tudod... Nem a olvasni, ha az em-idejéti lekötő a mun-

koztam. Kinyitottam és, valamennyi magán-ás jeleit. Ugyan, mi- asszony még olvas-tem magamban.

egy buszmegeállónál

ra?

skertben tanácsagi- tok.

meg akartam kérdezni szítja be idejét, ami-ett a busz. Tömvé-odtunk. Amikor az-érték Ronkainét, leg-álltak, hogy helyüket-Úgy tűnt nekem, óbusz hirtelen kiürült-épirult. Így elpirulni-tem ötvenéves nőt-ét rebegett s leült-tele folytatni a beszél-és epreskertiek körül-lás után még kezét-át. Hát ilyen asszony-nul megérdemelte a-De ebben a városban-ember, aki fel tudná-nunkát, amit huszon-zetlenül és hihetetlen-zett.

De nem is róla akarok írni, hanem a férjéről.

Néhány nappal a kitüntetés átadása után elcsipett az utcán.

— Hej! Dezső! — kiáltott utána. Kezet fogtunk.

— Olvastad?

— Mit?

— Az újságot. Kitüntették a feleségemet.

— Hogyne! Gratulálók! Igazán megérdemelted.

Bosszúsán legyintett.

— Rólam megfeledeztek... Mit szólsz ehhez?

Mit szólsz hozzá? Nem rajtam múlt. Ezt meg is mondtam neki, s nyújtottam a kezem, hogy elbúcsúzzak. De mintha nem is látta volna, a közel presszóba behívott egy feketére. Olyan fontoskodva tette ezt, rögtön gyanítottam, hogy valami komoly mondanivalója van. Megrendelte a kávét, rágyújtott.

— Nem értem... semmiképpen sem értem — mondotta, és megragadta a karomat. — Figyelj ide! Ugyebár, mi régen ismerjük egymást?

— Igen, kábé huszonöt éve.

— Dolgoztam?

— Igen.

— Jól dolgoztam?

Erre sem mondhattam mást. Valóban mindig megtette a magáét, pontosabban azt, amit elvártak tőle.

— És most elfeledkeztek rólam... — keseregett. — Amikor a romokat takarítottuk el, ott voltam. Amikor a földet osztottuk, ott voltam. Amikor az üzemetek államosítottuk, ott voltam. Amikor a termelőszövetkezeteket szerveztük... És az ellenforradalom után hetekig alig aludtam... Mindenből kivettem a részemet. Most pedig megfeledeztek rólam.

Ronkai igazat mondott, minden munkából kivette a részét, az azon-

ban bizonyos, hogy tízezred, száz-

ezred magával dolgozott. Hogy be-

csületesen, azt sem vonom kétség-

be. De kellett is dolgoznia, ez volt a feladata, ezért kapott fizetést, ezért alkalmazták...

— Mondd csak — folytatta a ke-

sergést —, hát nem ezerszer jobban megérdemelted volna én azt a ki-

tüntetést?... En huszonöt éven át szakadatlanul dolgoztam, de mit csinált ő? Mit tudsz te róla? Mit tudnak az emberek róla?... Nem értem... nem értem... Hát igaz, elvégezte ő is a munkáját, mint annyi más pedagógus, de ezért arany fokozat? Hát ez már igazán több a soknál!... Biztosan jobban van valakivel...

Hát ez már igazán több a soknál — ismételt meg magamban. — Saját feleségét gyanúsítja meg más férfi előtt! Figyelmeztettem, hogy Margit már elmúlt ötven éves, tehát túl van azon a koron...

— Mit tudom én — merült bele még jobban a gyanúsításba. — Sokan nem nézik az éveket...

Hát erre már nyomdafestéket alig tűró szavakkal kirobbantam. De mintha lepergett volna róla a szó.

— Így van — morogta makacsul — észrevettem, hogy jobban van X-szel — és egy mindenki által ismert nevet mondott.

Mivel közelünkben többen ültek, lehalkítottam hangomat. Szemere vettem, hogy megrágalmazza feleségét, akiről csak jót lehet hallani, és akit ezrek tisztelnek és szeretnek. Hevesen Margit védelmére kelttem. Gyanakodva hallgatta szavaimat. Felvillant a szeme.

— Most már értem — kiáltott fel diadalmasodva, s gyanakodva végigmért. — Te jártál közbe az érdekében! Mindig is sejtettem, hogy köztetek...

Othagyta.

Grandpierre Lajos

Kifelé furakodtam a boltból, amikor a pult fölött észrevettem a plakátot: BURGONYACUKOR 10 Ft.

Időbe telt, amíg ráeszméltem, hogy mi az. Akkor hangosan is kimondtam, izlelgettem. De ilyen keservesen még sohasem állt rá a nyelvem magyar szóra, mert úgy éreztem, semmit sem jelent. Burgonyacukor — morogtam magamban. Aztán hogy burgonyabogár. Mert erre már járt a nyelvem. Igen, a szavak fogalmakat fejeznek ki, a fogalmakhoz pedig valamilyen módon viszonyulnak. Valami eszünkbe jut róluk, érzelmi szál fűz hozzájuk.

És ekkor rádöbbenem: ez az előkelőségek, keresett szóösszetétel engem

meglep. Érzelmileg. Mert ha azt mondom: krumplicukor, akkor máris eloszlik a nyelvemen. Látom gyermekkorom szatócsojtóját Kolmann bácsival,

idegen szavakat. Örülök, hogy a slafrok, hőszigetelő és vinersnicli kiment a divatból. De vajon ez a burgonyacukor magyarság-e? Vagy csupán az

nek?) szebben csengő (kérdés, hogy minek?) mellett buzdit. Engem meg lehet győzni, hajlok a jó szóra. Igérem, hogy vendéglobban vadsertést rendelek vagy gránátosindulót. Utána át tanulmányozom filmszínházaink műsorát, megtekintek egy magyar mozgófényképet, majd feltolakszom a gépjármű társasbérjáróműre, esetleg fogok egy bérpénzt, hogy időben hazajérjek. A sarkon pattogott tengerit (vagy török-búzát) vásárolok a gyerekeknek, és este elmondom nekik a mesét a zöldsertről...

De amíg meg nem győznek: krumplicukor! Kutya ura fakó!

Csonkaréti Károly

Nagyképűség

akihez már csak azért is élvezet volt elmenni, mert süket volt az istenadta, és ott kedvünkre kiordíthattuk magunkat. Érzem a bolt illatát, izzadó tenyeremben a réz tizfilléreseket, egyszóval átélem gyermekkorom egy darabkáját.

Ezt orozta el tőlem ez a plakát. Cserébe adja a burgonyacukrot. Hát nem! Ezt nem engedem! Pedig én is üldözöm az

egyik jövevényező helyett másikat, a hivatalosabban hangzót akarják rámtukmálni? Mert ismert, hogy a burgonya (à la Bourgogne) épp olyan törőlmetszett finnugor szó, mint tessék azt a konyak...

Am lehet, tévedek ebben a krumplicukorban. És helyes az a törekvés, mely egyjelentésű szavaink esetében a jobban hangzó (kérdés, hogy ki-

Korszerű eszközök, megbízható készülékek a mezőgazdaságban

Az FLB típusú fejkámszás légtisztító berendezés tökéletesen védi a permetezéssel, porzással foglalkozó dolgozókat. Használata a korszerű, sok vegyszert használó mezőgazdaságban nélkülözhetetlen. A légzőtákon, az arc-, illetve a fejbőrön keresztül történő mérgezéseket biztonsággal megátalolja.

Használata nagyon egyszerű, könnyen kezelhető, használóját a munka végzésében nem akadályozza, nyújtott munkában sem okoz kényelmetlen érzést. Az FLB fejkámszás légtisztító egyszerűen csatlakoztatható minden olyan erőgéphez, amelynek légsűrítője van.

Az LMB-4 típusú légtisztító-melegítő berendezés szennyezett levegőt munkahelyek dolgozóinak védelmére szolgál. Különösen alkalmas a festékszóró munkások egészségének óvására.

Az LMB-4 a dolgozót mindig megbízhatóan tisztá, a kívánt hőfokú levegőt látja el, s a festékszóróhoz is tisztá, kellően előmelegített levegőt szolgáltat. Ez a festés minőségét javítja.

Használatakor nincs légzési ellenállás, a felálarc vagy teljes álarc viselése sem kényelmetlen. Tökéletesen szigetel a környezeti levegőtől, nagyon egyszerűen kezelhető. A levegő mennyiségét és hőmérsékletét a dolgozó saját maga szabályozza. Egy berendezés egyidejűleg alkalmas 4-6 munkahely friss levegővel való ellátására.

MEZŐGÉP kereskedelmi osztály, Monor.

Telefon: 77., Pf. 13.

FLB FEJKÁMSZÁS LÉGTISZTÍTÓ

IPARI TANULÓKAT FELVESZÜNK FONÓ, SZÖVŐ SZAKMÁRA

Jelentkezhet minden 14. életévet betöltött általános iskolai végzettséggel rendelkező fiatal.

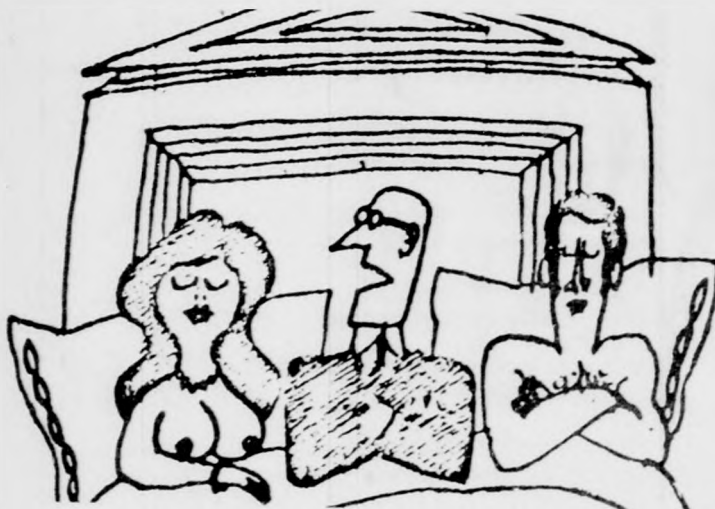
A gyár biztosít: kedvezményes utazást, ebédet, díjazatlan munkaruhát, tankönyveket. Kezdő tanulóbér havi 100-300 Ft, mely az előmeneteltől függően emelkedik.

Szülőktől távol élő tanulóknak havi 300 Ft különleges pótlékot, szülőknél lakó fiataloknak havi 250 Ft + ösztöndíjat fizetünk.

Jelentkezni lehet bármely munkanapon 7-től 10 óráig. Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe:

Budapest IV., Erkel u. 30. személyzeti oktatási osztály.

A TOLMÁCS

KÉSEI FELISMERÉS

— Ah! Hisz ez egy rendőrkutya!...

HUMOR

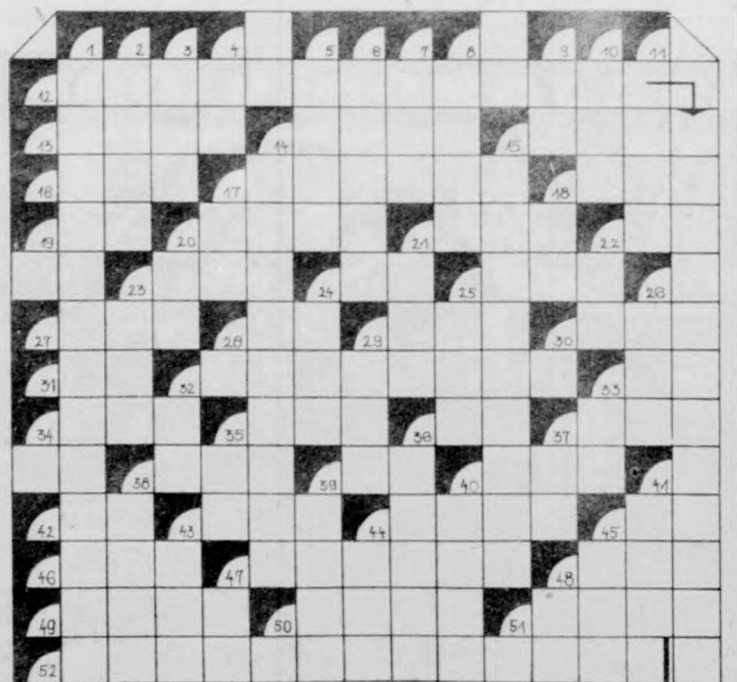
KRITIKUS SZELLEME

— A tegnapi óra, amit miniben tartott, valahogy érdekesebb volt...

KERESZTREJTVEŒY OTTHONUNK VÉDELME

VÍZSZINTES: 12. Milyen károk ellen nyújt anyagi védelmet az Épület- és háztartási, valamint az Háztartási biztosítás? Zárt betűk: S, A, G, A. 13. Ilyen a falevél és az öreg kéz. 14. A törökösítés mellékterméke. 15. Cukrozott, cukortartalmú. 16. Nézetek, ismeretek összessége. 17. Ennyiféle kár ellen nyújt biztonságot az Épület- és háztartási biztosítás. 18. Borsó középe! 19. Hatnál kevesebb. 20. Billárdbot. 21. Vissza: a Halotti beszéd első szava. 22. Csacsíhang. 23. Jobbágyparaszt. 24. Nagy Sándor. 25. Japán művészeti korszak. 27. Tizenkéthavi. 28. Tova. 29. Ajtóban van. 30. Csúf. 31. Téli sport. 32. A vízszintes 12. folytatása. 33. Varróeszköz. 34. Teniszkelék. 35. Szántás szerszáma. 36. AN. 37. H.O. 38. Hibát követ el. 39. Rangot jelez. 40. Mongóliai és tibeti háziállat. 42. Igekötő, távozást jelent. 43. Vissza: út, bánt. 44. Jó, vagy rossz példaként felhasznált történet. 45. A csehszlovák pénz rövidítése. 46. Filmben felhasznált ötlet. 47. Könyvet, újságot előállító intézmények. 48. Vissza: latin útjelzés: valami felé. 49. Pénzt kifizet. 50. A VDK fővárosa, az első kockában 2 betű. 51. Ezévi.

Teréz. 14. Ezeket rögtön be kell jelenteni az illetékes AB-kirendeltségen. 15. Szellős pástornedék-helyek. 17. Énekhang. 18. Idősebb, rövid. 20. A 3., 14. köztörténet rövidítéssel. 21. Vásznot készít. 20. To be... not to be, (lenni vagy nem lenni). 23. Világíjúsági találkozó. 24. Taszit. 25. Eladási értéke. 26. Van ilyen könyv, élelem, sőt kaland is. 29. Angolok itala. 32. Derékra kötött bőrpánt. 33. VK. 35. A pataknál is kisebb. 36. Földre ejt, 16-ig beküldeni.

FÜGGŐLEGES: 1. A vízszintes 12. folytatás, az 52. alatt folyamatosan tovább. Zárt betűk: R, V, Z, A. 2. Gabonát vág. 3. Rostjából vászon készül. 4. Eskü fele. 5. Zuhog az eső. 6. Kártyajáték, például az utolsó. 7. Svédország, Vatikán és Spanyolország autójel. 8. Szakas, övezet, kisdag. 9. VÉ. 10. Az államnak járó illeték. 11. Becézett

Dióhéjban

Nehezen kaptak kéglit. Sokkal több havi szóra volt szükség, mint akarták. A kulcsot a mozi előterében háromszor is megnézték: valóban ez a kis acéldarab a néhány órai együtt-

Tervezni nem mindig célszerű — vallotta a fiú elkésredve, aztán bágyadtan az asztalhoz ült. A lány ásitott néhányszor, öt percet alszom — mondta, s horkolást folytatva aludt tovább.

Csendesen szólt a csengő, jött a haver és néhány jó társa. Kösz, szevasztok — felelte az ifjú pár, s a folyosón árgus szemmel figyelte botladozó lépéseiket a leendő anyós.

Amikor ugyanezt, ugyanígy többször megtették, összeházasodtak. A fiú ásitott néhányszor, öt percet engedj aludni — mondta, s a horkolást folytatva aludt tovább.

Nehezen váltak el. Sokkal több barát szóra volt szükség, mint gondolták. A tárgyalás után háromszor megnézték a dokumentumot: valóban ez a kis papírdarab a függetlenség? Aztán még utóljára közösen vettek egy csomag cigarettát, a gyerekek kezébe nyomták, s ki-ki indult az útjára.

A lány presszóba sietett — várták barátai.

A fiú a Nyugdíjintézet felé vette útját.

A gyerek pedig honpolgári kötelességének eleget téve — bevonult katonának.

Besze Imre

A mai nap az 1971. utolsó tanítási napjának, az iskolai évtől kezdve tíz hónap munkájának utolsó feladatának, azaz a tanulóknak a feladatokat, a tanulási gondolatokat megfogalmazni kell. Nem kis munka, ha csak mint diáknak, hanem mint tanároknak is feladatokat kell megfogalmazni. A tanulás gondolatát meg kell ismertetni.

Persze az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is.

A tanulásnak igazán nagy jelentősége van. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is.

De talán ne beszéljünk a tanulásról, hanem a tanításról. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is.

Hogy milyen lesz az élet a tanulás után? Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is. Az eredményekért kell dolgozni. Azért nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is.